

Mednarodno
LETO OTROKA

MISLI

LETO XXVIII.

APRIL

1979

MISLI

(THOUGHTS)

INFORMATIVNI MESEČNIK
ZA VERSKO IN KULTURNO
ŽIVLJENJE SLOVENCEV
V AVSTRALIJI

USTANOVljen LETA 1952

Izdajajo slovenski frančiškani

Naslov MISLI:
P.O. Box 197,
KEW, Victoria, 3101.

Urejuje in upravlja:
Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.,
19 a'Beckett Street,
KEW, Victoria, 3101
— Tel. 861 7787

Rokopisov ne vračamo.
Dopisov brez podpisa uredništvo
ne sprejema.

Letna naročnina \$4.00
se plačuje vnaprej
(izven Avstralije \$6.00,
letalsko s posebnim dogovorom)

Tiska:
Polyprint (Vic.) Pty. Ltd.,
1 Dods Street,
Brunswick, 3056, Vic., 3056.

K SLIKI NA PLATNICAH:

Vzeli smo jo iz zbirke fotografij, ki nam jih je predstavila letošnja postna akcija "Project Compassion". Se ta slika naj nas spomni, če zbranega še nismo oddali. — Otroka na gugalnici sta različne rase, pa ju to ne moti in se skupaj igrata. Mi odrasli žal tolikokrat delamo razliko...

NAROČI IN BERI!

Poštnina v cenah knjig ni vključena!

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. in II. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I. and PART II.) Cena I. dela \$7.-, II. dela \$8.50.

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi. Žepna izdaja. Cena \$7.-.

KUHARSKA UMETNOST AZIJE. Na 233 straneh, s številnimi kuharskimi recepti azijskih narodov in z več barvnimi slikami serviranja azijskih jedil. Zbrala Marinka Pečjak, izdano v Sloveniji. Cena \$13.60.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. knjiga. — Odlično delo dr. Jakoba Kolariča CM. in podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh knjig \$40.- (Posamezne knjige: prva \$7.-, druga \$9.-, tretja \$28.-).

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod peresa KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med in po vojni.) — Cena vsem trem delom \$10.-

OČE UBOGIH — Vincencij Pavelski (Življenjepisno povest o svetniku je napisal znani pisatelj Wilhelm Hünermann). Cena vezani knjigi \$3.50, nevezani \$2.50.

GLEJTE, ŽE SONCE ZAHAJA (Pisatelj Franc Sodja CM lepo osvetli starost). Cena \$2.- in 3.- (v platno vezana).

V ZNAMENJU ČLOVEKA (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50.

STARA IN NOVA PODOBA DRUŽINE (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50.

ZAKONCA — SE POZNATA? — (Vital Vider) — cena \$1.00.

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI (Baraga in Marija) — 256 strani — Zbral dr. Filip Žakelj — Cena \$2.50.

BARAGA USLIŠUJE — 468 strani — Zbral in uredil dr. Filip Žakelj — Cena \$2.50.

Pri MISLIH lahko naročite razne **DOKUMENTARNE KNJIGE**, ki so izšle v svobodnem svetu po revoluciji in zgovorno služijo za razumevanje najtežjih let slovenskega naroda (1941-1945). Doma te prilike nimajo niti študentje. Pa je prav, da spoznamo dobo tudi iz svobodnih virov. Vse te knjige so prispevek objektivni slovenski zgodovini, ki bo nekoč napisana brez krivljenja resnice.

Trenutno imamo na razpolago sledeče dokumentarne knjige:

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (izjava prič o teharških dogodkih v letu 1945) — cena dva dolarja.

TABORIŠČNI ARHIV PRIČA — 1., 2., 3., in 4. zvezek (zbral dr. Filip Žakelj). Vsaka knjiga po štiri dolarje.

REVOLUCIJA V HOTEDRSICI (Siena Blažič) — Cena \$2.—

*

V zalogi imamo tudi stenski sliki **MARIJE POMAGAJ** in pa **SVETOGORSKE MATERE BOŽJE** v barvah. Cena vsake je brez poštnine dva dolarja. Ena kot druga bi bila lep okras izseljenskega doma.

CELOVŠKE MOHORJEVKE 1979 so dospeli in že pridno segajo po njih. Dobite jih v verskih središčih. Cena celotne zbirke (štiri lepe knjige!) \$10.-

Nekaj **GORIŠKIH MOHORJEVK**, lanskih in letošnjih, je tudi srečno dospelo na našo upravo. Cena vsake zbirke (po štiri knjige) je \$12.-.

POMEN JE V SADOVIH

MLADI prijatelj me je razveselil z velikonočno voščilnico: fant teče proti svetlobi vzhajajočega sonca, na notranji strani pa piše:

KRISTUS JE VSTAL

- prinesel je mladim veselje do prihodnosti
- odraslim pogum za njeno uresničevanje
- bolnim smisel trpljenja
- zdravim zavest o večni vrednosti vsakdanjega dela
- vsem pa vero z življenje.

Shranil sem to voščilnico, ker take menda ne bom dobil nikoli več. Globoko doživete besede objemajo vso velikonočno skrivnost in jo radostno posredujejo drugim.

Gornje misli — bile so uvod v neki velikonočni članek — sem bral pred leti in jih prepisal, ker so mi bile všeč. Bogate so in tako polne za vsakega kristjana, ki mu velikonočna skrivnost res nekaj pomeni.

Za seboj smo tudi mi pustili velikonočne praznike. Kakor vsako leto so nas tudi letos vsaj malo zganili. Sprememba človeku dobro de: praznični dnevi vsakega nekako dvignejo iz puste vsakdanjosti. Celo takega, ki se za pomen praznovanja ne zanima preveč, pač pa je zadovoljen, da mu prazniki prinesejo nekaj prostih dni ter morda postavijo pred njim na mizo nekaj izbranih jedil. Vsakemu teknejo naša velikonočna jedila: gnjat s hrenom, pirhi in potica... Še bolj pa dvignejo prazniki vernega človeka, ki pozna njih vsebino ter postane sam njen del z osebnim iskrenim sodelovanjem. Tak prav gotovo še z večjo upravičenostjo lahko pove, da "je praznoval". Saj je doživljal praznik v svoji notranjosti ter je poleg zunanjih dobrot občutil srčno veselje ob vsem, kar nam Cerkev v posebnih dneh leta nudi.

Vendar moram reči, da bi tudi s tem še ne dosegli smisla praznikov. Opravili bi svoje, pozabili pa, da ima Cerkev s svojim celotnim liturgičnim letom in prazniki poseben namen, ki sega preko zaključka prazničnih dni. SADOVE PRAZNIKOV moramo ponesti s seboj v življenje. Brez teh sadov nas prazniki sicer ovesele, a ne obogate. Taki sadovi so dodatek k pristnosti našega verovanja, dodatek k našim občutkom, dodatek k lepšim odnosom do sočloveka in k boljšemu razumevanju božjih načrtov z nami... Še bi lahko našteval. S temi sadovi nas sleherni praznik zopet in zopet za nekaj korakov približa Bogu, kamor naj nas vodi vsakdanje življenje.

L. 28 — APRIL 1979 — ŠT. 4

VSEBINA:

- Pomen je v sadovih
— Urednik — stran 97
- Eden od štirih mora umreti . . .
— Jaka Naprošen — stran 99
- Današnje slovensko krščanstvo
— Iz "Naše luči" — stran 100
- Hrup — sovražnik zdravja
— Po A. D. — stran 103
- Mednarodno leto otroka
— A. V. — stran 104
- Naša politika
— K. H. — stran 106
- "Brez ljubezni hodim jaz in brez nad po sveti . . ."
— Vinko Beličič — stran 107
- Izpod sydneyjskih stolpov
— P. Valerijan — stran 108
- Izpod Triglava — stran 110
- "Glejte, da vas kdo ne premoti!"
(Salvation Army) — stran 112
- Z vseh vetrov — stran 114
- Pota božja (povest - nadaljevanje)
— Srečko Selivec — stran 116
- Prva okrožnica Janeza Pavla II.
— stran 116
- Naše nabirke — stran 119
- P. Bazilij tipka . . . — stran 120
- Nageljne poljske (pesem)
J. Murn-Aleksandrov — stran 122
- Kaj pravite?
— "Opravičena odsotnost"
— P. Bazilij — stran 122
- Kotiček naših malih — stran 124
- Križem avstralske Slovenije
— stran 125

za otroke brez ljubezni

*Prosim te za otroke,
ki v njih starši gledajo
le nadležna nemirna bitja,
zmanjševalce družinskih
dohodkov,
nezaželene posledice
ljubezni,
jim dajo jesti in jih naženejo
proč,
jih dresirajo in z njimi slabo
ravnajo,
jih razvajajo z opičjo
ljubeznijo,
jih z raznimi darili sleparijo
za pravo ljubezen...*

*Prosim te za otroke,
ki niso bili nikoli ljubljeni,
ker jih starši niso ljubili.
Prosim te za otroke,
s katerimi odrasli manipulirajo,
da jih napravijo za dobre
potrošnike.
Prosim te za otroke
iz razbitih zakonov.*

*Prosim te za otroke,
ki jih zapostavljajo
zaradi njihovega porekla.
Prosim te za otroke,
ki jih vzgajajo za nedoraslost
namesto za samostojnost.*

*Prosim te za otroke,
ki se nikoli ne bodo prav
naučili ljubiti Boga,
ker oni sami niso bili
ljubljeni;
ker jim Boga prikazujejo
samo kot Sodnika ali kot
Jezuščka;
ker njihovi starši gledajo na
vero
le kot na sredstvo za vzgojo
v pridnosti...*

*Prosim te za pomoč in
usmiljenje,
ker si bil tudi ti sam nekoč
otrok,
slaboten in brez moči.*

Paul Roth

Tudi zavest in vera velike noči, da je namreč KRISTUS RES VSTAL, ima svoj pomen le v sadovih, ki nam po praznikih ostanejo. Vsako naše velikonočno praznovanje je brezplodno in prazno, če ni sadov. Misli uvoda jih omenjajo: za mlade in stare, za zdrave in bolne, za vse, ki hočejo resnično in polno življenje. Vse vrstice uvoda pa preveva upanje, da prinašajo trajno veselje, ki naj pride in ostane po naših krščanskih domovih tudi potem, ko bodo velikonočni prazniki časovno že daleč za nami.

Urednik

MARTIN GUTL:

In kako po Veliki noči?

**LJUDJE PRAZNUJEJO
SKUPAJ BOŽJO SLUŽBO.
POJEJO POBOŽNE PESMI,
POJEJO O SMRTI IN VSTAJENJU,
O NEBESIH IN PEKLU,
PRISEGAJO NA VES GLAS ZVESTOBO.**

**IN NEKJE GRE MIMO ČLOVEK,
KI OD ZUNAJ VSE TO SLIŠI IN POSLUŠA.
PLAZ VPRAŠANJ SE ODRGA
V NJEGOVI NOTRANJOSTI:
K O G A T U Č A S T I J O I N Č E M U ?
K A J T U O B L J U B L J A J O I N K O L I K O K R A T ?
K A J T U O B Ž A L U J E J O I N K A K O R E S N O ?
K A K O O D K R I T I S O T I L J U D J E N O T R I
D O T E H , K I S O Z U N A J ?
K O L I K O Č U S T E V D E R E M I M O
M E D P E S M I J O I N M O L I T V I J O ?
K O L I K O L J U D I I Z C E R K V E P R I H A J A
S P R E M E N J E N I H ?**

**Z V E Č J I M P O G U M O M I N M A N J Š O T E S N O B O ?
Z V E Č J O P O T R P E Ž L J I V O S T J O I N M A N J Š O
N A G L I C O ?**

**Z V E Č J I M R A Z U M E V A N J E M I N M A N J Š I M I
P R E D S O D K I ?**

**Z V E Č J O O D G O V O R N O S T J O I N
M A N J Š O T R M O ?**

**Z V E Č J I M O B Č U T K O M Z A S K U P N O S T
I N M A L O M A N J S A M O T E ?**

Eden od štirih mora umreti . . .

“Bom moral tudi jaz? . . .”

LETO OTROKA, osvežitev pomena Listine o otrokovih pravicah Združenih narodov, poudarjanje naših dolžnosti do otrok in trkanje na prsi, kaj svet otrokom nudi . . . Pri vsem tem pa je mislečemu človeku tako nerazumljivo in tuje, kako more isti svet uzakonjati umor nerojenih življenj, ali na kakršen koli način sodelovati, da se število teh zločinov nad najmanj zaščitene bitji večja iz leta v leto ter širi kot nalezljiva kužna bolezen. To presega vse meje, pa naj bo splav že žalostno uzakonjen in pogoji zanj v devetdesetih odstotkih slučajev zgrajeni na neresnični, lažni podlagi; ali pa nezakonit dnevni proces po domala vseh bolnišnicah, medtem ko odgovorne oblasti pri zadevi žalostno molče ter si zatiskajo oči in ušesa . . .

Dejstvo je, da je pri nas v Avstraliji letno uničenih nič manj kot 60.000 nerojenih življenj. Kljub temu, da naj bi bila naša celina mnogo bolj obljudena, da je naravnega prirastka vse premalo, da je že zaradi revnega števila prebivalstva za tako ogromno ozemlje skoraj nemogoče državo dobobra razviti in celo — braniti, če bi bila napadena. Ne le pravični Bog s svojo božjo sodbo — tudi sodba zgodovine bo nekoč zadela našo veliko in tako egoistično deželo. In sodba zgodovine je običajno kratka, a kaj ostra z ljudstvi, ki skušajo bogastvo ohraniti le za redke privilegirance, nočejo pa deliti s številnimi potrebnimi.

V četrtek 22. marca je avstralski narod po svojih predstavnikih v parlamentu izbral svoji skupnosti načela, ki naj jo vodijo v bodočnost. Po dvodnevnih debatih, v kateri je 59 članov skupno preko enajst ur govorilo za in proti, so končno izglasovali nadaljevanje žalostnega položaja spočetih a še nerojenih Avstralcev, ko od štirih trije smejo živeti, eden pa mora spiti, v smrt in pozabo, še predno je zagledal to našo svobodno deželo pod Južnim križem. Zdravstveni minister Mr. Hunt je izjavil, da ima Avstralija med vsemi dežclami sveta najvišji odstotek splavov. Vsekakor ne v svoj ponos, ampak v sramoto in prekletstvo.

Člani zvezne vlade sicer niso glasovali za ali proti legaliziranju splava. Ta odločba je v rokah vodstva posameznih držav. Glasovali so za odločitev, ali naj javne finance še nadalje krijejo tudi splave kot krijejo zdravljene bolezni.

Glasovanje je sprožil Stephen Lusher s svojim predlogom, ki pa ga je zvito nadomestil in uničil popravek Barryja Simona. Ta popravek, ki je dobil večino glasov (deset razlike), je splavu ohranil dosednji položaj. Očitno se je pokazalo, da poslanska zbornica nima krcrajše ustaviti denarja davkoplačevalcev za kritje splavov in ukreniti kar koli proti “večmilijonski dolareki splavni industriji, ki po Avstraliji danes tako

cvete”, kakor so se izrazili nekateri članki v časopisih. Mednarodno leto otroka — gledano skozi očala dejanskega stanja, ki pri nas novemu življenju ni naklonjeno . . .

Organizacija “Right to Life Association”, ki jo vodi v Viktoriji Mrs. Margaret Tighe, ob tem porazu vsekakor ni izgubila poguma. Kot so objavili njeni predstavniki, se bo še s povečanim navdušenjem borila za pravice nerojenih. Prav ob tem porazu med vladnimi predstavniki ljudstva je žarek upanja dejstvo, da je imelo končno 52 vladnih članov le dovolj poguma in je glasovalo v prid nerojenim. Tudi se je ob tem glasovanju ponesrečila taktika propagande za splav, ki je doslej vedno hotela dati stvari značaj borbe med katoličani in svobodno moderno etiko. Glasovanje ni bilo niti na bazi političnih strank, niti vere posameznih volilcev, ampak je potekalo kot glasovanje vesti. Gospodje Fraser, Anthony in Hunt na primer niso katoličani, pa so glasovali v prid Lusherjevega predloga, dočim so na primer namestnik vodje opozicije Bowen, Hurtford in Keating, o katerih so že večkrat javno trdili, da “niso nič slabši katoličani kot povprečna večina”, glasovali za vladno finančno podporo splavu.

Res Lusherjev predlog ni imel v vidiku sprejema ali odklona splava kot takega; zato ni v svojem bistvu zastopal mnenje nekoga, ki je v vesti prepričan, da je splav sam po sebi, v principu, moralno zlo in zato kot umor nedovoljeno in kaznivo dejanje. Lusherjev predlog je izražal le namen v danih okoliščinah morda omejiti splave s tem, da zanje ne bi bilo državnega finančnega kritja. A po drugi strani vsak poseg na košljivo polje splava le ni malenkost, ki bi se dala nckako obiti in ne vzeti v vsej resnosti in skrbi o usodnih posledicah. Zato se tudi ob tem glasovanju med voditelji Avstralije človek samo zamisli. Državno podporo je bilo za splave zadnjih pet let res že možno dobiti — na četrtek 22. marca letos pa je dobila ta podpora tudi uradni vladni pečat odobravanja in priznanja . . .

Leto otroka — kaj nam boš še prineslo? . . .

JAKA NAPROŠEN

DANAŠNJE SLOVENSKO KRŠČANSTVO

Članek je prinesla letošnja marčna številka NAŠE LUČI, mesečnika za Slovence na tujem, ki izhaja v Avstriji. Je zelo informativne vsebine in ga je očitno pisal nekdo, ki stvarno stanje pozna od blizu. Tudi za nas bo zanimiv, saj smo del te preizkušane slovenske Cerkve, četudi daleč v zdomstvu. — Urednik.

VČERAJ IN DANES

NAVEDEL bom samo nekatere zunanje premike, ki so spremenili položaj Cerkve doma in jo prisilili k bolj evangelijskemu življenju.

Slovenska Cerkve izhaja iz strašne preizkušnje, od katere se še ni docela opomogla. Sredi dvajsetega stletja se je ta Cerkve, ki je bila politično vplivna, bogata in samozavestna, znašla v ognju nasprotujočih si svetovnih nazorov, ki so zanetili splošno vojno, hkrati pa so bili srdit boj za oblast v posameznih deželah. Ta boj je pri nas vodila KP s svojim, krščanstvu tujim, svetovnim nazorom. Spor s Cerkvijo je bil skoraj neizogiben: v bistvu je bil to boj med dvema nasprotnima svetovnim nazoroma. Zanimajo nas posledice te dobe, posledice, ki določajo položaj in podobo slovenske Cerkve danes.

1. Po zmagi revolucije se je Cerkve znašla V ZELO TEŽKEM POLOŽAJU. Zgubila je mnogo svojih sinov, mnogi pa so jo v tej preizkušnji zapustili. Več kot polovica duhovnikov je šla skozi ječe, temnice in prisilno delo. Treba je priznati, da so se dobro držali. To je domače, skromno, mirno junaštvo, ki se skoraj ne zaveda samega sebe. Vendar pravo junaštvo. Ti ljudje so vzdržali tri, pet, osem, deset let, ne da bi zatajili svojo vero. Odpadov menda sploh ni bilo. Iz viharja povojnih let je naša duhovščina izšla očiščena, bolj ponižna, pa dostikrat, žal, tudi bolj boječa.

2. Cerkve je kmalu postala tudi BOLJ REVNA in s tem tudi bolj evangelijska. Tisti, ki so opravili ta posel, gotovo niso mislili na očiščenje Cerkve; pa so bili vseeno orodje v božjih rokah in so nehote izvršili božji načrt. S tem je bila osvobojena tudi božja beseda, ki je šla odslej laže do ljudi. Danes ni mogoče očitati Cerkvi, da izkorišča ljudstvo, da brani določen družbeni red, ker ima od njega korist, da podpira vodilni sloj, ker ji ta plačuje njene usluge. Cerkve ni povezana z bogatimi in tudi sama ni bogata. Živi med ljudstvom in od ljudstva. Če je bliže komu, je bliže manj privilegiranim. Naša Cerkve je proletarska. Kristjani smo proletarci socializma.

3. Naše krščanstvo je danes bliže evangelijski, ker je ODMAKNJENO OD POLITIČNIH BOJEV. Cerkve ne zgublja časa in moči s politiko. Cerkve danes nima

nobenih organizacij, ki bi ne bile v službi njenega duhovnega poslanstva. Naše dušnopastirsko delo je danes usmerjeno v duhovno uresničenje. Seveda je tu nevarnost neučlovečenega, brezčasovnega, zgolj notranjega krščanstva. Ta nevarnost je resnična. Nevarnost, da se več ne spoznamo v tem svetu, ker smo ob robu političnega, družbenega, gospodarskega in delno tudi kulturnega življenja. Nevarnost, da postane naše krščanstvo vera, kjer je resnično življenje odsotno. S tem pa tudi slabotna, slabokrvna, dolgačasna vera; vera, ki ni sposobna oblikovati življenja.

4. Očiščena v preizkušnji, gmotno uboga, odmaknjena od političnih bojev, je danes slovenska Cerkve NOTRANJE MNOGO BOLJ SVOBODNA. Cerkve ima to veliko prednost, da so vsi, ali vsaj večina njenih članov, svobodno njeni (Vprašanje je, če so vsi, ki so zunaj nje, svobodno ne njeni?). Skoraj ni Slovence, ki mu v določenem trenutku ne bi omogočili, ponudili, prigovarjali, naj se oddalji od Cerkve. Prednosti tega koraka so na dlani. Tisti, ki ostane kristjan, pa se onemogoči, da bi prišel v ospredje in se dejansko uvrstil med drugorazredne državljane. Vendar se tu zastavlja vprašanje ljusknega krščanstva. Kako more v okviru, ki v njem živimo, krščanstvo ostati ljudsko, množično, kar je pri nas vedno bilo in kar je v globokem skladu z njegovo naravo?

5. Povojni režim je izvedel tudi LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE. Tu gre pravzaprav za izločitev Cerkve iz družbenega življenja. Cerkve je v tej družbi tujec, ostanek iz preteklega, premaganega in zavrženega sveta. Napovedujejo ji gotov konec. Tisočletna povezanost med državno oblastjo in Cerkvijo je ustvarila v nas globoke sledi. Kot nekaj samo po sebi umevnega smo sprejemali, da ima Cerkve posebne pravice. Tega je sedaj konec. Tem bolje. S tem smo dobili neodvisnost (in te neodvisnosti ne smemo prodati!). Treba je reči, da ne bi hoteli nazaj. Tu so pogoji za krščansko življenje. Zahtevamo samo to, kar je nakazal Janez Pavel II. v prvem govoru diplomatom, "da bi se mogli kristjani brez posebnih pravic, vendar v vsej pravičnosti, vzgajati v veri, obhajati verske obrede in imeti kot poštene državljani enakopraven položaj v družbi".

6. Cerkve nagovarja danes človeka k SVOBODNI ODLOČITVI. Slovenski človek se odloča za duhovno

vrednote brez sleherne gmotne, politične ali druge koristi. Cerkev vabi človeka k uresničenju človeškega in krščanskega ideala. Poziva ga k pravičnosti, k iskrenosti, k poštenosti, k pogumu, k ljubezni. K ničemur drugemu. Sredi moralne puščave, ki v njej živimo, je to za slovensko Cerkev izredna milost. Cerkev je sredi svetovnonazorske enovitosti edini prostor svobode, edini prostor, kjer Slovenec lahko sliši drugačne besede, besede o drugih stvareh.

KOČLJIVI DANES

KAKŠNO naj bo naše stališče do stvarnosti, ki v njej živimo? V zavesti slovenske in krščanske odgovornosti se bomo vključili v to stvarnost, bomo v njej zavzeli svoje mesto in odigrali svojo vlogo.

Sprejemamo sedanost. Vendar ne brez pomislekov in ne brezpogojno.

1. Med stvarmi, ki kristjanom otežujejo polno in odločno vključevanje v družbeno življenje, je najprej VODILNA VLOGA KOMUNITIČNE PARTIJE. Ta ima za svetovni nazor marksistični ateizem. Ta nazor prepaja ozračje in zavzema ves javni prostor. Po njem se oblikuje življenje, pod njegovim strogim vodstvom vzgajajo mladino. Kot naravni nasledek tega je to, da je krščanstvo porinjeno ob rob, prezrto, izključeno kot opij, ki po njem segajo slabotni. Dokler bo brezboštvo nedotakljivo načelo vladajoče stranke, se verni ne bodo počutili enakopravne.

2. Drugi pomislek se nanaša na tako imenovano SODELOVANJE KRISTJANOV PRI GRADNJI SOCIALIZMA. Na božič 1976 smo brali v "Delu" referat Ivce Račana, člana CK KPH. Eden velikih uspehov partijske politike z verniki je po njegovem mnenju "angažiranje in mobiliziranje teistov v gradnji socializma oziroma rušenje materialnih in duhovnih pogojev religioznosti". Kdor tako misli in dela (kot on), žali v kristjanu človeka, saj vidi v njem naivneža, ki bo pod spretnim vodstvom partije sam rušil temelje svojega verskega bivanja.

3. Tudi ustavno NAČELO O VERI KOT "ZASEBNI STVARI" ustvarja pomisleke. Ko bi partija razglasila za zasebno stvar tudi brezboštvo, kot je razglasila za zasebno stvar vero, ne bi bilo težave. Toda pri nas ima samo ateizem pravico javnosti, je edini veljavni in zakoniti svetovni nazor. Tu gre za svetovnonazorsko zapostavljanje. Zaradi načela o veri kot "zasebni stvari" se med nami ustvarja ozračje neiskrenosti in potuhnjenosti, ki gotovo ni v prid narodnemu značaju. Ustvarja se dvojnost med zasebnim in javnim. Kristjani ne smemo privoliti v to razklanost: kar smo v srcu in v družinskem krogu, to moramo biti tudi v javnosti, čeprav si s tem zapiramo mnoga pota. Vendar, kdo je sposoben hoditi po tej ozki poti? Mar ne samo junaki, svetniki, močni?

Središča treh slovenskih škofij:

KAKŠNEGA slovenskega kristjana oblikovati danes? Ker za vernike kot take ni predvidenega mesta v tej družbi, ker imamo rezerviran samo začasni prostor (v prihodnji komunistični družbi nismo na programu), ker v tej družbi strogo kot Cerkev nimamo nobenega poslanstva — kakšnega vernika tedaj vzgajati?

Kristjani smo del naše družbe. V njej moramo vseeno igrati svojo vlogo in temu poslanstvu se ne smemo izneveriti. Kakšno je to poslanstvo?

1. Slovenski družbi lahko prinesemo **NOVO RAZSEZNOST SMISLA IN UPANJA**. Veliko govorimo o gradnji socializma, o človekoljubni družbi, o napredku. Toda če se vprašamo, kaj to pravzaprav pomeni, bomo morda priznali, da gre navsezadnje in v najboljšem primeru za višjo obliko potrošniške družbe. Kakšen smisel ima vse to, če ima smrt zadnjo besedo? Temu človeku in tej civilizaciji kristjani prinašamo upanje, ko mu oznanjamo, da je človek na svetu zato, da išče in najde Boga, ki je edino jamstvo proti vesoljni sili smrti.

2. Kristjan bo skušal biti **VZOR NOTRANJE SVOBODE**: svoboden v razmerju do denarja in gmotnih dobrin, neodvisen in razsoden glede poplitvenega gledanja na ljubezen in spolnost, svoboden pred propagando in pritiskom javnosti, svoboden v ljubezni do slehernega človeka.

3. Posebno kristjanovo poslanstvo je **OZNANJEVANJE VESELEGA OZNANILA**, da bodo tudi drugi deležni Kristusove milosti. To je osebna odgovornost kristjana, tudi slovenskega, ki je ni mogoče preložiti na druge.

4. Kristjani smo duhovniško ljudstvo, ki **MOLI** v imenu vsega človeštva in za vse človeštvo, ki opravlja evharistično daritev in s tem posvečuje vesolje in človeštvo.

5. Še nekaj besed o **POSEBNEM POSLANSTVU** kristjanov v naši slovenski družbi.

a) Ena pomembnih nalog slovenskih kristjanov danes je **BOJ ZA SVOBODO**. Slovenska Cerkev bi morala biti bolj zavestno in odločno na strani svobode. Ko brani svobodo, brani božjo pravico. Kristjani se moramo boriti za svobodno družbo različnih gledanj in proti totalitarni nevarnosti, ki teži k dajanju prednosti določenemu svetovnemu nazoru. Ne smejo nas preslepiti uradne izjave o svobodi. Takih izjav ne manjka. Ne sme nas preslepiti razglašanje, da je med Cerkvijo in državo vse v najlepšem redu. Tudi to slišimo pogosto. Dokler ne bomo imeli dostopa do vseh sredstev javnega obveščanja, dokler bodo kristjani ali nekomunisti zastavljeni, dokler nam bodo cela področja družbenega življenja zaprta, dokler ne bo svobodne šole, šole brez vsakršnih "misijonskih namenov", dokler nam ne bodo

dali možnosti, da bi obhajali vsaj en krščanski praznik — božič, dokler bo oblast vsiljevala svoj svetovni nazor vernim, dokler ne bomo imeli sami možnosti, da javno povemo, kako se imamo, namesto da nam drugi dopovedujejo, da se imamo dobro — vse dotlej ne moremo govoriti o svobodni družbi. Kristjani se moramo boriti za to otipljivo svobodo. To bomo dosegli, kolikor bomo odločno zahtevali enakopravnost za vse, kolikor se bomo upirali vsaki krivici.

b) Kot v prvih stoletjih moramo kristjani zopet nastopiti **PROTI MITOM**. Kljub znastvenemu videzu so temeljne strukture naše družbe izrazito mitične. Revolucionarni boj, ki spremeni svet v temeljih, je nujen in neodvisen od sleherne zapovedi vesti, pravijo. Vse, kar je v prid temu boju, je pravično. Ta boj je vir vseh pravic in vse slave. Po revoluciji se pojavi nov svet, popolna družba. Če že ni popolna, je vendar treba trditi, da je popolna ali vsaj najboljša. Zato se prikriva vse, kar ni popolno. V časopisih zveš o škandalih drugod, o čem podobnem pri nas nič ali bore malo. Iz teh bajk izhaja zavest o dveh nasprotnih taborih, ki sta med seboj nespravljiva. Tako je socialistična zavest, ki jo skušajo oblikovati v šoli. Kristjani ne bi smeli zapasti v ta bajeslovni svetovni nazor. Ne bi smeli gledati na svet, kot do so na eni strani junaki, na drugi pa podleži. Naša zavest mora biti katoliška, vesoljna, ki ve, da sta dobro in zlo pomešana v vsakem človeku in v vsaki družbi. Kristjan tudi ne bo oboževal revolucije: zločin je zločin, tudi če je storjen v imenu revolucije. V tem ozračju vidimo, kaj pomeni krščanstvo za človeka in družbo: resnični pogled na svet (ne bajke), treznost (brez povečevanja zemeljskega), utrjevanje vesti (ne suženjske vdanosti ljudem).

c) Najpomembnejša naloga, ki jo imamo slovenski kristjani danes, pa je **PRICEVANJE ZA BOGA**. Kot da je Bog izročil svojo usodo v brezbožnem okolju med slovenskim narodom v naše slabotne roke. Človek je v svojem bistvu popotnik. Najgloblja zahteva njegovega bitja je iti naprej. Človek je zdrav, dokler ima pred seboj nova obzorja. Tu ne trpi nobene omejitve, kajti neskončnost, ki jo nosi v sebi, terja neskončnost, ki je Bog. Kaže, da se to spoznanje vse bolj širi in polagoma prodira v zavest človeka: Bog, edina prihodnost človeštva. Vse bolj čutimo, da je On v svobodi, v ljubezni, v prijateljstvu, v dobroti, v lepoti, v veselju — povesod.

Brezje

HRUP

— sovražnik zdravja

Med viri škodljivih šumov so tovarniški obrati in promet, pa tudi močni letalski motorji in — moderna glasba.

SICER danes ostali svet menda ne zaostaja dosti za Ameriko, prav zato nam bodo ameriške raziskave glede vpliva hrupa na človeka še bližje in resničnejše. Statistika, zasnovana v ZDA na serijskih pregledih, daje namreč kaj porazno sliko: v Združenih državah ima okrog pet milijonov prebivalcev, mlajših od osemnajst let, precej oslabilen sluh. Hrup na gradbiščih, v tovarniških prostorih, na ulicah in cestah ob vedno hujšem prometu, pa še v diskotekah in v prostorih z rockovskimi koncerti... vse to je pripeljalo do tega, da danes slabše sliši 15 odstotkov vseh Amerikancev.

Richard Carmen, specialist za sluh na eni kalifornijskih klinik, objavlja v svoji knjigi "Naš ogroženi sluh" dramatično opozorilo, ki se glasi: "Če bo hrup v naši neposredni okolici še nadalje naraščal kakor doslej, okrog leta 2000 skorajda ne bo več človeka v starosti nad deset let, ki bi slišal popolnoma normalno".

Zvoki in šumi najrazličnejšega izvora in moči ne le vztrajno spremljajo vsakdanje življenje sodobnega človeka, ampak so tudi iz dneva v dan močnejši. Kaj zanimiva je tale primerjava:

Medtem ko šelestenje listja na drevju in vetru proizvaja "hrup" kakih 20 decibelov (to je merska enota za jakost zvoka) in naša običajna govorica 60, udarci s kladivom že dosežejo 90 to 100 decibelov. Glasba povprečnega rockovskega ansambla povzroča hrušč 90 do 130 decibelov, a mnogi ansambli so še močnejši in zato seveda kvarnejši. Hrup letalskih motorjev ob vzletu doseže okrog 140 decibelov. Po ugotovitvah več strokovnjakov tega polja čuti normalen človek hrup 120 decibelov že kot fizično bolečino.

Hrup in njegove posledice na človeka raziskujejo izvedenci po mnogih deželah. Raziskave v ZDA in na Švedskem so pokazale, da sta industrija in promet kot največja onesnaževalca naravnega okolja hkrati tudi poglavitna glavna krivca naraščajočega hrupa, ki obenem vplivata tudi na največje število ljudi. V ZDA, kjer je 94 milijonov ljudi zaposlenih, ima tako ali drugače poškodovan sluh 19 milijonov ljudi, pretežno industrijskih delavcev. Švedski izvedenci so tudi ugotovili na podlagi meritev v velikih mestih, da se hrup stalno in vztrajno večja, saj naraste povprečno za en decibel na leto.

Na hrup v prometu najbolj vplivajo težki tovornjaki,

katerih je na cestah vedno več in več. Takšno vozilo povzroča enak hrup kakor deset navadnih avtomobilov. Po ocenah znanstvenikov je na Švedskem okoli tri milijone prebivalcev izpostavljenih neposredno in stalno nevarnosti prometnega hrupa. Če ne bo učinkovitih varnostnih ukrepov, bo kmalu občutilo posledice tega hrupa še kake tri milijone ljudi. Njih predlog je bil ta, naj bi že s sedanjim letom 1979 začeli načrtno omejevati hrupnost vseh vozil. To bi dosegli s tem, da bi vanje vzgradili ustrezne dušilce zvoka.

Isti izvedenci se zavzemajo tudi za boljše izolacijo stanovanjskih stavb. Hkrati naj bi na tistih cestnih in železniških odsekih, ki so speljani skozi strnjena naselja, zgradili zvočne ovire, ki bi zaustavljale hrup. Nekaj podobnega so že uvedli kaj uspešno Japonci na svojih novih progah, po katerih vozijo brzci z rekordno hitrostjo.

Med proučevanjem ljudi in živali so izvedenci ugotovili, da povzroča hrup razen slušne prizadetosti tudi razne psihične motnje. Zaradi premočnega hrupa izločajo žleze preveč adrenalina, možni so želodčni krči; tudi se zožujejo krvne žile, kar pomeni zvišanje krvnega pritiska. Hrup preprečuje normalno prekrvavljeno življenjsko pomembnih organov. Tudi čir v želodcu ali spremembe v možganih so lahko le posledica dolgotrajne izpostavljenosti pretiranemu hrupu.

Kot posebno nevarnost navajajo znanstveniki takozvani infra-zvok, ki so ga odkrili z modernimi aparati, dečim nam je bil prej neznan. Človeško uho ga sicer na zaznava, vendar zaradi njega lahko pride do slabosti in omotice. Zato po raznih poskusih ne izključujejo možnosti, da je prav infra-zvok med povzročitelji nevarnosti in drugih zdravstvenih motenj zlasti pri ljudeh.

v stolpnicah, kjer so stanovanja še posebno izpostavljena tresljajem.

Eno je gotovo: za zmanjšanje hrupa bo svet v bodočih desetletjih skušal še marsikaj storiti. Dvomin pa, da bo uspel dopovedati mladini, da je kvarni hrup tudi moderna glasba. Mladi rod hrup ljubi; ne le v času zabave, ampak celo med učenjem ali delom. Nam

starejšim je uganka, kako se ob vsem tem sploh morejo zbrati. In vendar se. Tako zelo, da vpiješ gluhim ušesom mladostnika, naj vendar zniža zvok radija, ob katerem cela hiša odmeva. Še zgame se ne. Ali pa je ta zbranost že — začetek gluhotе, ki jo napovedujejo strokovnjaki novemu rodu...

Po A. D.

MEDNARODNO LETO OTROKA

...so otvorili otroci sami, bi skoraj lahko rekli. Vsaj veliko so prispevali ob otvoritvi. V dneh od 16. do 18. novembra preteklega leta so pod okriljem UNICEF-a — ustanove Združenih narodov za otroke — priredili 21. mednarodni pevski nastop Zlatega cekina, ki je bil v Bologni. Zaključni večer Zlatega cekina pa je bil še posebej svečan: tedaj je bila uradna otvoritev Mednarodnega leta otroka 1979 pod okriljem Združenih narodov. Pri njej je bil navzoč tudi Jimmy McDougall, odgovorni tajnik Evrope za to letošnje proslavljanje.

Pri zgoraj omenjenem koncertu so sodelovali majhni otroci z vseh delov sveta. In peli so pesmi v raznih

jezikih za vse otroke sveta. Z njimi so hoteli povedati vsemu svetu, kakšne naj bi bile pesmi za otroke, da ne rušijo njihovega otroškega sveta. Pristržni nastopi so bili od navzočih veselo sprejeti, prenašala pa jih je tudi barvna televizija po euro- in mondoviziji. Sedemletni Indijec Kaishik Jayakar je zapel pesmico "Najlepša je moja babica", osemletna Afričanka Selma El Saedd iz Sudana je vzbudila pozornost s svojo pesmico "Maj", Mehikanec Andres Blanco, komaj petletni, pa je očaral vse s svojim petjem "Dober dan, o sonce". Evropo sta predstavljala Italijančka Emanuela Barra: devet let starosti, in pa šestletni Diego Cerusico, ki

Avstralijo je predstavljala šestletna Jill Keneally

Mladi pevci z vseh delov sveta na koncertu otvoritve LETA OTROKA.

sta za ctroke vsega sveta zapela pesmico z naslovom "Alibombo". Preveč bi bilo omenjati vso dolgo vrsto. Vsekakor je bila prisotna tudi naša celina Avstralija: zastopala jo je šestletna Jill Keneally, ki je zapela pesmico o kengurujih. Kot pravi poročilo in dokazuje slika, je deklica z zborovodkinjo in učiteljico Marielle Ventre sklenila veliko prijateljstvo. Pa tudi drugi otroci, četudi toliko različnih narodnosti. Vsi skupaj so pod četudni toliko različnih narodnosti. Vsi skupaj so pod njenim vodstvom zapeli poslanico UNICEF-a o mednarodni solidarosti z otroki vsega sveta, posebno s tistimi, ki nimajo niti vsakdanjega kruha.

Poleg nastopajočih otrok in mnogih gostov so bili pri tvoritvi Mednarodnega leta otroka v Bologni na svoj način prisotni tudi otroci vsega sveta, ki so sodelovali na svetovni razstavi otroške umetnosti. Če in koliko je bilo avstralskih sodelavcev, mi ni znano. Vsekakor je — kakor vsako leto — tudi letos pridno sodelovala slovenska mladina, ki jo je zbral verski mladinski list "Mavrica". Kar precej jih je s svojimi izbranimi risbami za otroke vsega sveta olepšalo to svetovno razstavo. Posebej so se izkazali nagrajeni risarji, ki so se v svojih skupinah uvrstili na prvo, drugo in tretje mesto. Med te je bil letos izbran tudi devetletni Aleš Ponikvar iz župnije Ljubljana-Bežigrad, ki je s svojo pristno otroško risbo o nevarnosti smučanja dosegel drugo mesto. Za nagrado je bil brzo-

javno povabljen skupaj s spremljevalcem za slavnostne dni otvoritve Leta otroka v Bologno. Bil je gost frančiškanske hiše "Antonianum", kjer so o. frančiškani po osebi o. Bernarda Rossi-ja organizirali — kot že vrsto let — to svetovno otroško nagradno razstavo in pa koncert Zlati cekin. Lepo in prav, da smo tako tudi Slovenci sodelovali in se s svojo navzočnostjo pridružili drugim narodom sveta.

Res je prišlo to poročilo do nas malo pozno, pa nič ne de. Vsekakor ne prepozno, kajti Mednarodno leto otroka še vedno traja.

A. V.

NAŠA POLITIKA

Goriški "Katoliški glas" je v letošnjem januarju objavil ta članek, ki kar verno odgovarja na enake očitke tudi v naših razmerah. Nič ne bo napak, če ga preberemo in bomo marsikaj v MISLIH morda drugače presojali. — Ur.

Neki dijak je v šolski nalogi zapisal naslednjo misel: Berem Primorski dnevnik in tudi Katoliški glas. Pri tem slednjem berem novice in še kaj malega drugega. Ostalih člankov ne berem, ker so preveč politični.

Sodba tega dijaka ni nova. Odkar smo v avgustu 1945 začeli izdajati v Gorici prvi povojni katoliški tednik "Slovenski Primorec", se ta sodba ponavlja. Torej že 33 let. Slišal so jo zato starši tega dijaka. Kaj je resničnega na tem očitku?

KAJ JE POLITIKA

Za odgovor je potrebno, da vemo, kaj je politika. Ivo Jevnikar piše v letošnjem koledarju GMD, da je "politika skrb za skupne zadeve, iskanje načina za urejanje sožitja med ljudmi in njihovega povezovanja za doseganje zaželenih uspehov in napredka". Toda kdo naj za to skrbi? Kdo naj o tem razmišlja in piše?

V diktatorskih režimih je to izključna zadeva "oblasti", to je edine stranke, ki je na vladi. Tako je trdil Mussolini, tako Hitler, tako Stalin, tako vsi sedanji samodržci, kjer koli živijo pod soncem. Zato so v takih državah vsi, ki niso pod taktirko režima, odrinjeni od "politike". Posebno cerkveni ljudje. Ti naj se brigajo samo za duše, ostalo naj prepustijo stranki. Zaradi tega so si izmislili ločitev Cerkve od države, Cerkve od šole, Cerkve od vsega javnega življenja. Kajti vsako drugačno zadržanje je zanje "klerikalizem", vtikanje Cerkve v politiko.

To je miselnost diktatur. V demokratični družbi je pa drugače. V demokraciji je vsak državljan soodgovoren za skupni blagor, vsak sme zato povedati svoje mnenje, ga zagovarjati in s tem prispevati svoj delež k boljšemu reševanju skupnih zadev v prepričanju, da v politiki nihče ni nezmožljiv, da nihče nima zmeraj prav. Poleg tega skupni blagor družbe ni samo gospodarstvo, socialna pomoč, obramba države, odnosi do drugih držav. Javni blagor obsega tudi moralno življenje ljudi, njih versko udejstvovanje, kulturno dejavnost, vzgojo mladine in še to in ono, ki se tiče moralne in duhovne plati človeškega bivanja. Saj človek nima samo materialnih potreb, ker ni zgolj misleča žival.

Ali naj tudi za vse take potrebe skrbi le partija? V diktaturah je tako, v demokratični družbi pa ne. Tu priznavamo tako imenovani pluralizem mnenj, ker priznavamo pluralizem potreb pri človeku. Prav zaradi

tega so zlasti verske skupnosti poklicane, da pomagajo javnim upraviteljem skrbeti za zadoščevanje moralnih, kulturnih in duhovnih potreb državljanov. Tudi verske skupnosti so v demokratični družbi poklicane, da sodelujejo pri politiki v tem širšem smislu. Konstitucija "Gaudium et spes" o Cerkvi v sedanjem svetu se začneja: "Veselje in upanje, žalost in zaskrbljenost današnjih ljudi, posebno ubogih in vseh kakorkoli trpečih, to je hkrati tudi veselje in upanje, žalost in zaskrbljenost Kristusovih učencev". Učenci Kristusovi imajo pravico, da o vsem tem govorijo in pišejo.

NAŠA POLITIKA

To je bila ravno naša politika od vsega začetka. Predvsem skrb za verski in moralni blagor primorskega ljudstva. Zato smo učili in učimo, kar Cerkev uči in je učila. Opozarjali smo in opozarjamo na moralne zablude, ki jih je bil poln pretekli in jih je poln sedanji čas. Prizadevali smo si in si prizadevamo, da bi dajali pogum našim kristjanom v njih življenju in v reševanju vsakdanjih problemov v družinah, v javnosti, v politiki. Posvečali smo pozornost kulturnemu življenju in delovanju, ker kristjan ne more živeti tjavendan brez smisla in brez vsebine, kot ljudje ob vesoljnem potopu.

Pri srcu nam je bila tudi obramba narodnih pravic slovenskega ljudstva v Italiji in kjerkoli so se te pravice teptale. Glede tega nismo molčali pred nobeno barvo in pred nobeno stranko ali partijo. Skušali smo nadaljevati tisto delo, ki so ga slovenski duhovniki na Primorskem opravljali v prid svojega ljudstva ves čas v zgodovini, zlasti še za časa fašistične diktature, kot priča knjiga pokojnega dr. Rudija Klinca. To je bila naša narodna politika, ki se je družila s skrbjo za socialni, gospodarski in kulturni napredek slovenskih ljudi v naši deželi.

Kratko: pri srcu nam je vedno bil vsestranski blagor slovenskega človeka kot kristjana. To je bila, je in bo ostala naša politika.

MARSIKOMU TA POLITIKA NI VŠEČ

Seveda marsikomu taka politika ni bila in ni všeč. Zato pa so hoteli in hočejo, naj bi se ukvarjali samo z verskimi vprašanji, naj bi bili glasilo pobožnih ljudi kot npr. Cvetje sv. Frančiška. Radi bi imeli prosto njivo, da bi smeli po njej nemoteno sejati svoje ideje in iz

naših ljudi napraviti brezumne ovce, ki bi znale samo blejati in jesti travo. Morda še plesati in se ploditi. To bi želeli. Ker pa mi tega ne pustimo, zato po njihovem mnenju "uganjamo politiko" in smo "klerikalci". To pa pomeni, da smo na pravi poti, kajti hudo bi bilo, če bi nas na eni ali na drugi strani začeli hvaliti. To bi bil znak, da nismo več pastirji, temveč

le najemniki.

Zaključimo z ugotovitvijo, da je prvi politik bil Kristus sam. Pred Pilatom so ga namreč farizeji tožili: "Tega smo našli, da zavaja naše ljudstvo in brani cesarju dajati davke..." Torej uganja politiko. Biti v družbi takega "politika" nam gotovo ni v sramoto.

K. H.

VINKO BELIČIČ:

OB STOLETNICI

*"Brez ljubezni hodim jaz
in brez nad po sveti..."*

LETOS se Slovenci spominjamo stoletnice rojstva našega nadyse pristrčnega lirika **Josipa Murna Aleksandrova**. Bil je najmlajši v četvorici "moderne", ki je okrog leta 1900 prenovila slovensko leposlovje in jo poleg njega predstavljajo še Kette, Cankar in Župančič.

Murn se je rodil kot nezakonski otrok v Ljubljani 4. marca 1879 in je tam tudi umrl 18. junija 1901. Živel je 22 let, 3 mesce in 14 dni. Mati, ki je bila služkinja, ga je dala v rejo, sama pa se umaknila v Trst, kjer se ji je po letih garanja tudi izteklo življenje. Fant je odrasel med tujimi ljudmi. Malo sorodniki, še bolj pa dobrotniki so mu pomagali naprej. Maturiral je, poskusil z dunajsko univerzo, a odstopil in se vrnil v domovino, kjer se je potem preživljal z raznimi časnimi pisarniškimi službami. Bil je slabotnega zdravja in šibke volje, nestalen, brez ljubečih ljudi okoli sebe; imel se je za zaznamovanega od usode. Najsrečnejši je bil, kadar je lahko preživel kaj časa na podeželju: na Gorenjskem in na Vipavskem.

Če pa Stvarnik Murnu ni dal krepkega telesa in borbenega značaja, je njegovemu srcu vdihnil pesniški dar in ga tako povzdignil med umetnike — izbrance. O slovenski pokrajini in o kmečkem delu ni še nihče pel tako ljubeče in ubrano in s tako svežino. Na deželi je našel Murn tisto toplo pristnost in smiselnost, ki ju hladna Ljubljana ni imela. Veliko je ta fant prestal hudega. Zato je največ njegovih pesmi razmišljujočega značaja, a vselej v povezavi z naravo, o kateri bi lahko rekli, da je bila edina njegova prijateljica in tolažnica. Sanjal je o sreči na kmetih, kjer bi bil ob ženi in otrocih rešen svoje večne samote. Za primer njegovega neizpolnjenega hrepenenja čujmo pesem

ŽELJA PO NEVESTI

Prešla je že velika noč,
dolgi post je proč,
jutri do bela nedelja,
potlej čas pride vroč —
hej, tega komaj čakam.

Za Sveto telo
vse zorano že bo,
vse v steblo že bo
za Sveto telo,
hej, tega komaj čakam.

O šmarnem potém
že si žita naspém,
že si žita naspém,
potlej v hoste grém,
hej, tega komaj čakam.

Ajda začrni,
gora pordeči,
polhu dlaka v bukvah
vsa se nagosti,
hej, tega komaj čakam.

Potlej leto nam zbeži,
počasi, tiho se gubi,
kot da še enkrat leto
vse prošle šteje dni,
hej, tega komaj čakam.

Štejem tudi jaz vse dni,
v prošlost se oziram:
pa za koga se upiram,
pa po kom vse dni umiram?
Ah, le tega komaj čakam!

IZPOD SYDNEYSKIH STOLPOV

Fr. Valerian Jenko O.F.M.
Fr. Lovrenc Anžel O.F.M.
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(Vhod v duhovniško pisarno in stan za cerkvijo!)
Tel.: 637-7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
Telefon kot zgoraj.

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

KRST — Mojca Pelčar, Cabramatta. Oče Karel, mati Erika r. Dervarič. Botrovala sta Juro in Zlatka Podgrajski. — Merrylands, 17. marca 1979.

POROKI — Cvetko John Falež, sin Cvetka ter Ade r. Velan, in Marija Frančiška Smerdelj, hčerka Jožeta ter Veronike r. Logar. Priči sta bila John Falež in Suzana Smerdelj. Mawson, A.C.T., 24. marca 1979.

Christopher Copeland Bell, Rosebay, sin Mihaela ter Gwynneth r. Joseph, in Sonja Vidic, Padstow, hčerka Franca ter Štefanije r. Maljevec. Priči sta bila Steven Warton in Tania Vidic. Merrylands, 25. marca 1979.

SLUŽBE BOŽJE so pri Sv. Rafaelu vsako soboto zvečer ob sedmi uri (vigilna maša naslednjega dne — nedelje), ob nedeljah pa ob osmi uri zjutraj in ob pol desetih dopoldan. Mešani pevski zbor prepeva redno vsako nedeljo pri kasni maši. Večerno mašo ob sedmih imamo tudi na zapovedan praznik Gospodovega vnebohoda, v četrtek 24. maja. Prvega petka v maju mi pa menda ni treba posebej omenjati, saj je tako vsaki dan maja (med tednom) večerna maša ob sedmih skupno s šmarnično pobožnostjo, ob nedeljah pa je ta pobožnost združena s kasno mašo.

WOLLONGONG ima slovensko službo božjo na drugo nedeljo v maju, 13. maja, ob peti uri popoldan. Ker bodo ravno šolske počitnice, to nedeljo pred mašo ne bo slovenskega pouka. Služba božja je redno v Villa Maria kapeli. Po maši imamo v maju tudi pete litanije in šmarnice.

CANBERRA ima slovensko bogoslužje na tretjo nedeljo v maju, 20. maja, ob 11:30 dopoldan v Garranu.

Ker smo v maju, bo z mašo združena tudi šmarnična pobožnost.

OBHAJANJE MAJNIKA v čast Materi božji s šmarnicam je stoletna tradicija našega naroda. Vse slovenske farne cerkve imajo skozi ves mesec maj zjutraj, največkrat pa zvečer, posebno pobožnost v počastitev Matere božje. Ob tej priliki je večinoma povsod obisk zelo zadovoljiv.

Tudi v Merrylandsu se zbiramo ves mesec maj ob Marijinem oltarju. Lansko leto in tudi pretekla leta je bilo nekaj družin, ki skoraj nikoli niso zamudile naših šmarnic. Bog daj, da bi jih bilo letos še več. Saj razumem, da bo kdo težko vsak dan prihajal, toda vsi tisti, ki živite v bližini, bi se pa že lahko malo bolj potrudili in prišli v večjem številu. Cerkev vam je takorekoč "pred nosom", zato gotovo pridite. Toliko skupnih in zasebnih namenov imamo, za katere naj bi Marijo prosili. Če katoličani ne bomo več molili in zadoščevali za hudobije sveta, kdo bo potem molil?! Pa vse izgleda, da moliti in zadoščevati ni nič več moderno...

Torej rojaki, ki živite v Sydneyu: vsaj en dan v štirih tednih meseca maja si izberite in pridite k naši šmarnični pobožnosti! Tisti, ki živite izven našega velemesta, pa skušajte v ta namen obiskati sveto mašo kdaj med tednom v svoji farni cerkvi. Doma pa naj bi vsaka krščanska družina napravila šmarnični oltarček z Marijinim kipom ali podobo, kjer bi imeli šmarnice lahko v družinskem krogu kot večerno skupno molitev. Kaj pravite?

TUDI LETOS se bomo na predvečer praznika Marije Pomagaj (23. maja) v molitvi združili z rojaki v domovini in po svetu. Hvaležno se bomo spomnili svetin našega naroda, med katerimi je najdražja sveta vera. Mariji se bomo zahvalili, da nam je v teku zgodovine pomagala ohraniti zaklad vere. In prosili jo bomo, naj nam ta zaklad še naprej varuje. Ob tej pobožnosti prizgimo svečo — simbol naše vere — in njen plamen naj priča, da je naš dom še vedno slovenski katoliški dom.

POSTNO ROMANJE v Campbelltown na četrto postno nedeljo bi vsekakor lahko imel večjo udeležbo. Privabilo je le nekaj nad sto rojakov. Ker ta verska prireditelja velja za romanje naše sydneyanske skupnosti, bi morali nanjo polagati več važnosti. Potruditi bi se morali in najti čas za udeležbo. Oznanila zanjo je bilo dovolj: po radiu, v prejšnjih MISLIH, v naši NEDELJI in še v RAFAELU. Nihče se ne more izgovarjati, da za romanje ni vedel. Namenjeno je bilo tudi tistim,

ki drugače zaradi daljave ne morejo večkrat v Merrylands, pa so zato vključeni v svoje fare. Teh letos ni bilo. Pogrešali smo celo nekaj takih, ki so najbolj zvesti in običajno ne zamudijo nobene prilike. V tem pogledu smo letos Sydneyčanji res lahko osramočeni, saj bi naše število letošnjega romanja zlahka spravili skupaj v mnogo manjših naselbinah rojakov (Wollongongu, Canberri, Brisbane...). Res zanimivo bi bilo poslušati izgovore. Sveto pismo pa nas pouči in posvari: "Kjer je tvoj zaklad, tam je tudi tvoje srce..."

SLOVENSKA ODDAJA NA 2EA v priredbi našega verskega središča bo v ponedeljek 28. maja ob sedmi uri zvečer s ponovitvijo naslednje jutro. Prisluhnite ji, kakor tudi ostalim oddajam, ki si sledijo vsake štiri dni. Pišite, kako so vam oddaje všeč (če so vam), predlagajte, kaj bi želeli slišati po zračnih valovih. Za vsako radijsko oddajo velja, da je uspešna le v toliko, v kolikor zadovolji poslušalce.

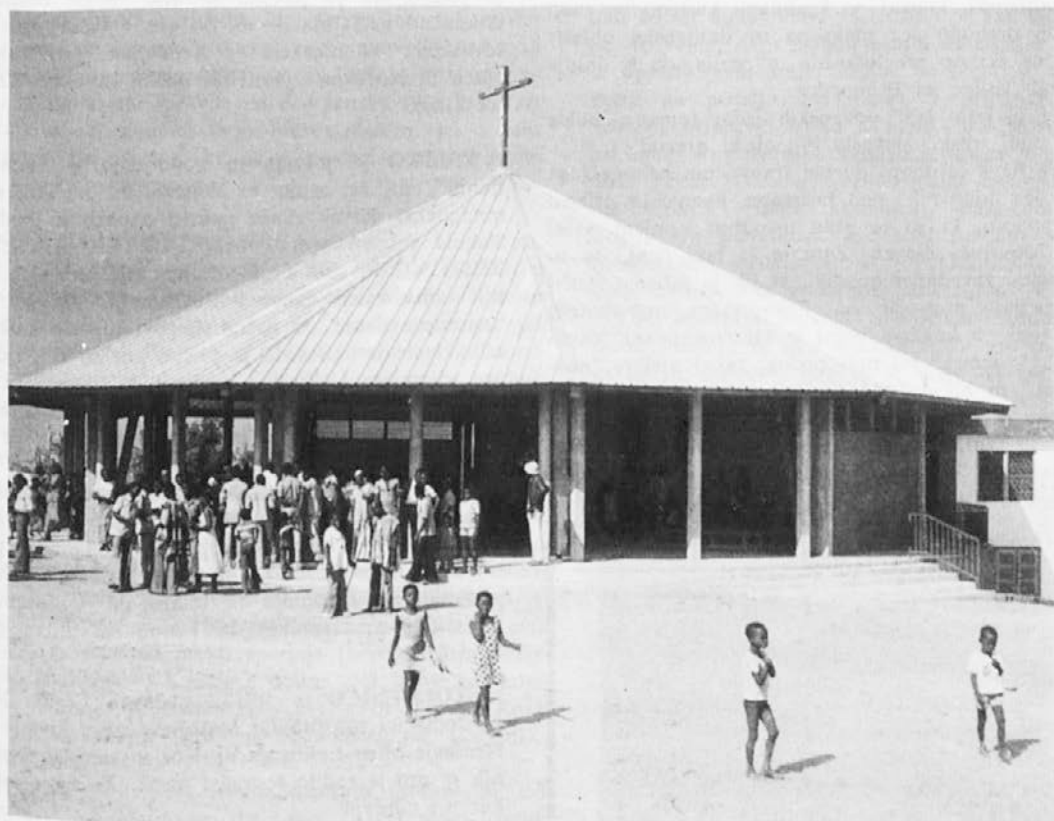
MOHORJEVE KNJIGE iz Celovca in Gorice so

še na razpolago v našem verskem središču sv. Rafaela. Ker so prišle letos precej pozno, gredo nekam težje v promet. Res je tudi cena višja kot prejšnja leta. Toda neprestano višanje cen na vseh sektorjih je primoralo tudi obe naši zamejski založbi, da sta poskočili s ceno. A knjige so kljub ceni vredne, da si jih oskrbite.

NOV GROB — Dne 28. februarja letos je v Novi Zelandiji umrl zadet od kapi **BIL DAVIDGE**. Dočakal je starost 68 let, od katerih je zadnje tri leta preživel v pokoju. Prej je bil dolga leta nadzornik Caltex-poslopja v Sydneyu. Po rodu Novozelandsčan je bil poročen z našo rojakinjo Berto r. Javornik. Poleg nje zapušča tudi hčerko Margaret por. Fidler in pa vnukinjo Sonjo.

Ostanki upepeljenega trupla so bili položeni v pokojnikovo rodno zemljo, mi pa se ga spominjamo v molitvi. Naše iskreno sožalje ženi in hčerki z družino!

P. VALERIJAN

Dograjena cerkev sv. Jožefa, ki sta jo v domačinskem slogu zgradila v Kanté, Togo, Afrika, naša posinovljena misijonarja p. Hugo in p. Evgen. Cerkvi so pomagali iz afriških tal tudi darovi avstralskih Slovencev. Slovesnost blagoslovitve je bila letos na nedeljo 25. marca. Veselju obeh misijonarjev se pridružujemo tudi mi z iskrenimi čestitkami.

STIRIDESET LET je nedavno preteklo, odkar je v Ljubljani prvič izšel znani Bevkov roman: **Kaplan Martin Čedermac**. V njem je pisatelj upodobil beneškega kaplana v Lazah pri Podbonescu, Antona Kufolo. Seveda je vsebina takoj vzbudila pozornost takratnih fašističnih oblasti v Italiji. Že drugi dan po izidu je imel italijanski konzul v Ljubljani knjigo na svoji mizi. Ob prehodu čez mejo pa so italijanske oblasti tiste tedne skrbno pregledovale in pazile, da bi ljudje ne vnašali knjige na Primorsko.

Doslej je izšlo šest slovenskih izdaj romana, poleg tega pa tudi srbski, slovaški in poljski prevod.

France Bevk je dobro poznal trnovo pot primorskega slovenskega duhovnika pod fašizmon. Poznal in priznal je tudi oporo, ki jo je prav in samo v njem našel zatirani slovenski človek. Zato je še bolj čutil, da so narodnostno zavedni duhovniki, ki jih je fašizem mučil in preganjal, pretrpeli na Primorskem marsikatero krivico tudi po končani vojni in takoimenovani "osvoboditvi". V tem je bil tudi razlog, zakaj njegov "novi Čedermac" ni bil dokončan...

Dejstvo je, da so se slovenski ljudje v zamejstvu ohranili le tam, kjer je bil redni slovenski duhovnik. Marsikje na Primorskem bi brez duhovnika slovenski jezik popolnoma zamrl skupaj z narodno zavestjo. Pa

E.Z. OFFICE MACHINES

Zastopnik podjetij Olympia in Adler strojev se melbournskim Slovincem priporoča za prodajo novih in starih pisalnih, računskih in podobnih strojev vseh znamk. Izvršujemo vse vrste popravil! V zalogi imamo slovenske črke ČŠŽ, ki jih Vaš pisalni stroj morda še nima.

EMIL ZAJC

Telefon:
544 8466

9 Tennyson Ave.,
CLAYTON, Vic. 3169

ravno tega doma danes kar nočejo priznati. Tako se je zopet pokazalo ob zadnji knjigi tega polja, "Moja leta v Istri pod fašizmon", ki jo je napisal Msgr. Leopold Jurca, rodni brat melbournskim Slovincem dobro poznane Urbasove Ivanke. Knjigi je Bogdan Pogačnik (nam je znan, saj je spremljal Slovenski oktet med avstralsko turnejo) napisal v ljubljanskem "Delu" kaj emalovažujočo kritiko. Po njem je bila "fašistična rocka do duhovnikov manj brutalna kot do drugih" in pa preveč enostransko se mu zdi, da "bi bili v onem času preganjanja duhovniki edini ljudski branik". Stvarno in z neoporečnimi dejstvi mu odgovarja v "Družini" (11. marca letos) primorski duhovnik Ambrozij Kodešlja, ki ga je prav pisatelj France Bevk osebno pogosto cpozarjal: "Zavedaj se, da je bil primorski duhovnik vedno tesno povezan z ljudstvom, veliko bolj kot kjerkoli drugje. Tega se kot duhovnik dobro zavedaj!..."

LETOŠNJA huda zima z obilico snega je konec januarja povzročila po Sloveniji velike poplave. Škode je toliko, da je povsod še niso mogli oceniti, vsaj dokončno ne. Objavili so, da gre v težke milijone na Idrijskem, Tolminskem, v Trbovljah, Hrastniku, Logatcu in Kočevju, v brežiški občini in okoli Trebnjega ter Litije.

TOLIKO je pisanja in govorjenja o "samoupravljanju", da že samo to dejstvo da misliti: s hvalo mnogokrat človek skuša pokriti napake in nedostatke. Takole piše o tem FRANKFURTER ALGEMEINE ZEITUNG in smo brali 11. januarja letos: "... Če tuji obiskovalec danes v Jugoslaviji izgovori besedo 'samoupravljanje', se začno njegovi jugoslovanski sobesedniki smejati. Beseda je prišla, kot se zdi, od dobro ime. Vendar: če večina podjetij v Jugoslaviji komaj lahko izplačuje z zakonom predpisane najmanjše plače, če je o delitvi dobička le malokje govor in če so vse 'velike odločitve' slej ko prej storjene nekje 'zgoraj', potem je od ljudstva težko zahtevati, da uradna gesla resno jemlje. 'Ure dolgo sedimo na sejah, a zares odločimo lahko morda le o preskrbi toaletnega papirja', je slišati malo pretirano, a vendar zadeto. Delavci po podjetjih so spoznali, da imajo od samoupravljanja korist le, če zamotane in komaj izvedljive predpise obidejo..."

STOLETNICO je doživel nedavno Frank Škoberné — domačini mu pravijo Matislnov stric. Živi v zaselku Hruševje blizu Lesičnega na Kozjanskem. V dveh zakonih se mu je rodilo šestnajst otrok. Za svoja leta je še kar pri zdravju.

PROBLEMATIKA v mariborski občini so že vrsto let tudi mejni prehodi: premalo jih je in še tisti imajo premajhno prepustnost, turizem pa iz leta v leto narašča. Zato je bilo sklenjeno, da bosta še dva mejna prehoda dobila označko mednarodnih prehodov: Trate in Sv. Jurij.

PRIVLAČNOST uradniške mize — je naslov članku v "Delu", ki poroča o porasti uradništva v Sloveniji. Od leta 1975 pa do konca leta 1977 se je število zaposlenih v državni upravi in v strokovnih službah dvignilo od 11,773 na 17,238. To pomeni 46-odstoten dvig, za katerim "stoji" 17% več zaposlenih v ožji občinski upravi, 12% povečanja števila osebja v državnih uradih republike ter kar 3,562 "novincev" v uradih samoupravnih interesnih skupnosti, kjer je zdaj že več kot 5,000 zaposlenih. V zadnjem času so se povečale tudi zbornice od 140 na 240 zaposlenih. Podvojilo se je skoraj število zaposlenih v bančništvu in zavarovalništvu, družbene organizacije pa so tudi dvignile osebje od tisoč na dva tisoč ljudi.

Poročilo pravi, da so ti podatki zaskrbljujoči. Mnogokje je namreč to zaposlovanje ne toliko odraz novih potreb kot posledica negospodarnosti upravnih in izvršnih postopkov.

PO ZADNJIH cenitvah je v Zasavju še kakih 60 milijonov ton neizrabljenih zalog premoga, kar bi služilo še za okoli štirideset let. Je pa ob tej novici omenjeno, da so lani slovenski premogovniki nakopali za dva milijona ton manj premoga, kot je bilo načrtovano. Številko sta spravila na dan lanska suša in mráz: zaustavila sta namreč delo hidroelektrarn, pa s tem opozorila na premog, ki ga je povsod primanjkovalo, tudi v termoelektrarnah.

BREZ KULTURE NE GRE! pravijo na Koroškem, kjer imajo, četudi na lastni zemlji, nam po zdomstvu podobne težave. Ohranjati jo hočejo zlasti s tiskom in z gimnazijo, ki ima visoko število učencev ter odlično vodstvo. Pa seveda tudi s pesmijo in folkloro. Prav na tem polju hrani Koroška neizmeren zaklad, kar izpričujejo nastopi v izvirnih narodnih nošah in pristnih narodnih plesov. Nič ponarejenih "show-ov", kakor jih izvaja nemška celovška skupina "Edelweiss", ki si izposoja slovenske narodne noše, ne more pa si izposoditi slovenskega srca. Zlasti slovenska skupina "Srce" občinstvo vedno preseneti s svojim naravnim nastopom, ko prikazuje starodavne domače plesse. Pevska prireditev "Koroška poje" pa je že več pomladi v Celovcu zajela zборе iz vse Koroške, od Raven (del matične domovine) preko spodnje (avstrijske) Koroške pa do (italijanske) Kanalske doline. Na letošnjem koncertu 4. marca so sodelovali v prvi vrsti zbori iz Roža in Gur, naslednje leto pa bodo nastopili podjunjski pevski zbori.

Brez te aktivnosti naših koroških bratov bi od slovenstva po Koroškem do danes že kaj malo ostalo. — Naj si to vzamejo v opomin tisti, ki se po zdomstvu — tudi pri nas v Avstraliji — trkajo na prsa, slovenstvo pa jim predstavlja kranjska klobasa ob zvoku polke, pa morda še balinanje, za kaj več pa se jim zdi škoda časa in posluha. S te vrste "kulturo" slovenstva ne bomo rešili.

OB POGREBU želim samo en venec na krsti. Če hoče kdo kaj dati, naj da v dobrodelne namene! — Tako je napisala v svoj testament zaslužna slovenska učiteljica, ki je umrla v lepi starosti 93 let v Gorici. Gabrijele Mikuluž je v dolgem življenju veliko naredila za otroke in ljudi nasploh v našem zamejstvu. Kot učiteljica je službovala v Gorici, nato v Jelšanah. Za časa fašizma je morala v notranjost italijanske države. Ko se je po vojni smela vrniti, je bila med prvimi učitelji, ki so začeli pod zavezniški učiti na slovenskih osnovnih šolah. Izbrala si je Pevmo, od koder je bila doma, in tam je ostala tudi po upokojitvi. Prav do smrti se je živo zanimala za kulturno življenje zamejskih Slovencev in vedno rada tudi materialno pomagala, kar dobro vedo razne zamejske kulturne in dobrodelne ustanove. Vredna je našega spomina.

O STOLETNIKU, prof. dr. Jožetu Demšarju, smo pisali pred dvema letoma tudi v MISLIH. Ta slovenski duhovnik veličastne starosti še vedno živi pri Sv. Petru v Ljubljani. Letos je poleg svoje 102-letnice praznoval tudi **80 let duhovništva** in to tudi ni kar tako. Posebno ne, če vemo, da v **dolгих osmih desetletjih niti en dan ni opustil svete maše**. Jubilej so obhajali v cerkvi sv. Petra na nedeljo 11. marca v prijetnem domačem vzdušju, pripravili pa so se nanj s posebno tridnevno, pri kateri so govorniki obdelali iz raznih vidikov duhovniški poklic (Duhovnik-oznanjevalec evangelija, duhovnik-oskrbnik božjih skrivnosti, duhovnik-voditelj k Bogu). Ob slovesnosti je visoki jubilarant somaševal z ljubljanskim nadškofom dr. Pogačnikom, farni zbor pa je izvajal za to priložnost Mozartovo "Misso brevis".

Tudi avstralski Slovenci slavljencu Demšarju k izrednemu jubileju iz srca čestitamo. Želimo mu, da bi se ga mogli naslednje leto in še vrsto let zopet spomniti. Po pretečenem stoletju življenja je res vsako leto vredno praznovanja, ali ne?

(KVEKERJI)

Je pa za ime "Quakers" znana še druga razlaga, ki nima prav nič skupnega s "trepetanjem" vernikov med duhovno zbranostjo. Po tem viru naj bi se pripadnikov te sekte prišlo sedanje ime ob neki priliki pred sodiščem, ko je Fox v svoji gorečnosti in v svojo obrambo zaklical sodniku, naj se boji Boga in "naj trepeče ob poslušanju božje besede".

Ker so si po njih nauku "notranje luči" vsi ljudje enaki, kvekerji delajo za enakost v družbi in nastopajo proti razlikam rase ter socialnega položaja, proti raznim političnim sporom in še bolj seveda proti vojaškim akcijam. Zato tudi odklanjajo vsako vojno in nočejo sprejeti vojaške službe. Zavzemajo se za brezpogojno resnicoljubnost in svojim članom prepovedujejo prisego, gojijo vsestransko poštenje in nesebično službo bližnjemu.

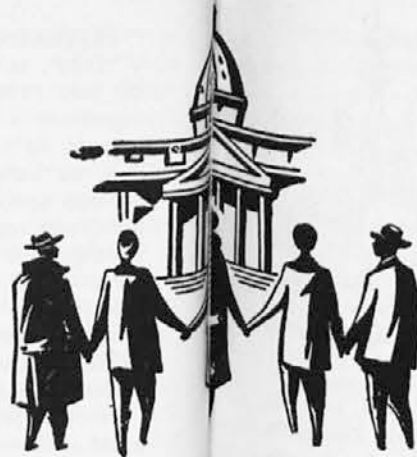
Že ustanovitelj Fox je mnogo potoval po različnih deželah (bil je na Irskem in Škotskem, v Holandiji, v Indiji in tudi Severni Ameriki) ter je goreče širil apostolat svojega nauka. Pri tem je imel vsekakor tudi lepe uspehe. Zgled neoporečnega življenja vernikov je privabljal druge.

Ker so kvekerji odklanjali državno anglikansko Cerkev, prisego in vojaško službo, so bili v Angliji takoj spočetka preganjani. Zato so se kar v velikem številu izseljevali v Severno Ameriko, ki je vabila priseljence in oznanjala svojo svobodo. Tam so res nemoteno živeli po svojem nauku ter ga tudi širili. Nekako naravno pa so razdalje in različni učitelji med njim bili vzrok, da so se v teku časa kvekerji cepili v več sorodnih verskih skupin.

Računajo, da je danes vseh kvekerjev na svetu

George Fox (1624—1691)
ustanovitelj kvekerjev

"Glejte, da vas do ne premoti!"

(M³, 4)

nekaj nad 200.000. Največ jih je v Združenih državah ameriških, precejšnja skupina je v Kanadi, manjše pa po mnogih drugih deželah sveta.

Kvekerji se že od nekaj posvečajo plemenitemu karitativnemu delu, zlasti za reveže, bolne in slaboumne, vzgoji in šolstvu ter podobno. V obeh zadnjih vojnah so se trudili za pomoč trpečim in beguncem, danes pa veliko sodelujejo za strpnost med narodi. Med seboj gojijo zmerenost in abstinenco ter odpoved čezmernemu razkošju.

Naj za konec omenim, da je leta 1947 neka skupina kvekerjev prejela celo Nobelovo nagrado za mir.

SALVATION ARMY

... v našem jeziku VOJSKA ODREŠENJA ali ARMADA ZVELIČANJA, na zunaj izgleda kot neka religiozno-etnična in socialna dobrodelna skupnost v pomoč kakor koli ogroženim ali prizadetim. V vsej svoji karitativni dejavnosti in uniformah res na prvi pogled ne kaže značaja verske sekte. Mnogi priseljenci v Avstralijo, tudi naši slovenski, so se šele v novi domovini prvič srečali s to "vojsko" in nekateri so prejeli celo hitro začasno pomoč v kakem njih domov ali hostelov.

Od mnogih sem slišal v teku let, da jih je dolgo vzelo, predno so v Vojski odrešenja spoznali več kot samo organizacijo v pomoč bližnjemu. Nekateri pa so imeli te uniformirane ljudi zgolj za godbeno skupino, ko so jih videli stati v krogu na vogalu ter prirejati koncert. In vendar gre za eno številnih sekt, ki jih naši ljudje srečujejo v novi domovini. Glavni namen njih dobrodelnosti ali muziciranja po ulicah je služiti Bogu in pridobivati nove člane za svojo zmagovito "armado zveličanja".

Začetnik te verske skupnosti je bil metodistični pridigar William Booth (1829—1912). V želji pomagati bližnjemu v potrebi in obenem razočaran nad neaktivnostjo svoje Cerkve na karitativnem polju, je zapustil metodiste. S svojo ženo je leta 1865 ustanovil "Krščanski misijon vzhodnega Londona" za reševanje zanemarjenih ljudskih množic. Vse, ki sta jim darežljivo pomagala, sta skušala potem vključiti v to svoje dobrodelno gibanje. Uspela sta in silno razširila svoje delovanje. Ko je po nekaj letih dejavnost skupine presešla področje Londona, si je ohranila ime "Christian Mission" (Krščanski misijon).

Kasneje je dobil ustanovitelj še druge ideje: leta 1878 je spremenil ime svoje verske družine v "Salvation Army" — "Vojska odrešenja" in ji

kmalu dal tudi vojaško hierarhično ureditev. Z vojaškimi naslovi, uniformami, godbo in zastavo (rdeča z modro progo po sredi ter z zlato zvezdo na njej) je bila res vredna svojega imena. Booth je svoji "armadi" ustanovil tudi glasilo, ki ga je imenoval WAR CRY (Bojni krik). Sebi je kot voditelju sekte nadel naslov "generala Vojske odrešenja".

Strumni organizaciji vojaške discipline je kar odgovarjalo energično delovanje ustanovitelja in njegove "vojske". Sam je s potovanji (samo v Nemčiji je bil štiriindvajsetkrat) mnogo pripomogel k poznanju in širjenju gibanja, ki je kmalu postalo svetovnoznano. Ko je ustanovitelj po mnogih priznanjih in podeljenih časteh leta 1912 umrl, je bila sekta že dovolj močna, da ni razpadla.

Brez dvoma je pripomoglo do moči in razširitve "Vojske odrešenja" tudi dejstvo, da se je za očetovo in materino idejo navdušila vsa številna Boothova družina ter jo po svojih naslednikih praktično vodi še danes. Najstarejši sin William Bramwell Booth je bil pod očetom "šef štaba" in ga je nasledil kot "general". Sin Ballington Booth je s svojo ženo odšel širit in voditi očetovo ustanovo v Severno Ameriko, sin Herbert Henry Booth pa je preko Kanade "zavzel" Avstralijo in Novo Zelandijo. Hčerka Catherine Booth-Clibborn je prenesla in vodila sekto v Franciji in Švici, hčerka Emma Moss Booth-Tucker je šla z možem organizirati "Vojsko odrešenja" v Indijo, dočim je hči Evangeline Cory Booth postala leta 1934 celo "general" in svetovni vodja.

(Se bo nadaljevalo)

William Booth (1829—1912)
ustanovitelj
"Vojske odrešenja"

85-LETNIK je postal 22. februarja letos dr. **Valentin Meršol**, znana osebnost ne le v Clevelandu (ZDA), kjer živi kot povojni begunec, ampak povsod po svetu, kjer koli so Slovenci. Priznani zdravnik, do svojega odhoda iz domovine primarij ljubljanske bolnišnice, je leta 1945 v Vetrinju na Koroškem postal rešitelj zbeganih begunskih množic. Ko je takrat najvišji poveljnik maršal Alexander obiskal vetrinjsko polje, to živo sliko človeške tragedije, je stopil predenj skromni a neustrašeni dr. Meršol. V gladki angleščini (medicino je namreč študiral v Ameriki, kjer je kot prvi Slovenec dosegel štipendijo "Rockefeller Fellowship", ki mu je omogočila študij na John Hopkins University) mu je razložil položaj slovenskih beguncev tako prepričljivo, da je maršal Alexander takoj izdal odlok, da ne sme biti nihče več vrnjen proti svoji volji. Žal jih je okrog 12.000 že odšlo domov v strašno smrt...

Ime dr. Meršola je edina svetla točka vetrinjske tragedije. V njej se je pokazala njegova podoba velikega človeka, velikega Slovenca in velikega kristjana — res vrednega, da se ga ob visokem življenjskem jubileju s hvaležnostjo spominjamo Slovenci, kjer koli smo v širnem svetu. Tudi med nami v Avstraliji ne sme biti pozabljen. Jubilant, Bog Vas živi!

MATI TEREZIJA, svetovnoznan "angel Kalkute" je poleg številnih prejšnjih prejela letos 1. marca tudi takoiimenovano Balzanovo nagrado: 250 milijonov italijanskih lir. Nagrada je bila ustanovljena po zadnji vojni z namenom, da bi po svetu spodbujala nove pobude za mir, za človekoljubje, za bratstvo med narodi, omiko in znanost, brez razlikovanja rase, narodnosti ali veroizpovedi. Mati Terezija se je za nagrado zahvalila z besedami: "To je božji dar najpotrebnejšim. Je tudi dar za ustanovo samo, saj je z njim lahko pokazala svojo ljubezen do ubogih; dala je ubogim nekaj svoje dobrote in po rokah sester bo to zelo lep dar siromakom".

O PAPEŽU JANEZU PAVLU II. so poročali tudi, da je v mlajših letih pisal pesmi in prozo. Zgodovina pravi, da že od papeža Pija II. (1458-1464) na papeškem prestolu ni bilo književnika. Zato se svet zdaj še bolj zanima za vse, kar je sedanji papež napisal.

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom, klimatsko kontrolo, Centralna lega. Prostor za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.

Prvega marca letos je rimski radio izvajal eno njegovih iger, ki jo je napisal pred dvajsetimi leti kot pomožni krakovski škof. Naslov ji je dal: Zlatarjeva trgovina, obdela pa v igri zgodbo o treh zakonih (srečnem, nesrečnem in takem, ki šele stopa na pot).

Kot je bilo napovedano, bo mogoče igro kmalu videti tudi na filmskem platnu.

POLJSKE OBLASTI so končno objavile, da je Janez Pavel II. "dobrodošel na obisk domovine". Niso pa bile za to, da bi prišel na proslavo 900-letnice mučeniške smrti škofa sv. Stanislava v maju, četudi je kot krakovski nadškof to proslavo začel lansko leto že on pripravljati. Tako so se s poljskimi škofi pogodile za junij, škofom pa je uspelo prvotno dovoljenje treh dni, ki so ga oblasti bile voljne dati, podaljšati v osem dni. Papež bo torej v svoji domovini od 2. do 9. junija.

Novica o papeževem obisku je vzbudila med Poljaki valove radosti. Pri oblasteh pa kar ni mogoče skriti, da je bilo dovoljenje za papežev obisk nekako izsiljeno, saj ga domala niso mogle odreči. Zato bi radi obisku vsaj zmanjšali namen in pomen, pa ga nekako distancirali od jubileja 900-letnice mučenca Stanislava. Tako je predsednik poljskega državnega sveta Jablonski poudaril, da pride papež v svojo domovino "ob 40-letnici Hitlerjevega napada na Poljsko in ob 35-letnici ustanovitve Ljudske republike Poljske".

Poljski narod pripravlja svojemu rojaku-papežu sprejem, kot ga domovina še ni videla. Pravijo, da nobena komunistična oblast s silo ne bi mogla spraviti tcliko ljudi skupaj, kot jih bo prišlo spontano videti in slišati Janeza Pavla II. Že prej kot neustrašeni nadškof in kardinal krakovski je privlačil — danes je še večji magnet zlasti za vse, ki jim je okrnjena verska svoboda.

MENDA BO kar najstarejši Slovenec v Severni Ameriki, ali pa vsaj eden izmed najstarejših tamkajšnjih naših priseljencev — 97-letni **Jernej Hribar**, ki živi v Clevelandu. Je vsekakor eden zadnjih še živečih zgodnjih pionirjev slovenske skupnosti "ameriške Ljubljane", kot se Cleveland s ponosom še danes imenuje. Poročil pa je Alice Turk, hčerko prvega slovenskega priseljence tega ameriškega mesta države Ohio. Seveda to ni bilo včeraj. A v zvezi s poroko je tudi to, da je

prav zaradi nje obesil Jernej svoje boksarske rokavice na klin ter končal za vedno svojo lepo obetajočo boksarsko kariero.

Zanimivo, da je kot bokсар naš Jernej nastopal pod imenom **Mike Murphy**, — le kdo na božjem svetu bi vi njem zavohal Slovenca, ki je bil rojen v Šmartnem v zgornji Tuhinjski dolini. A v času njegove boksarske kariere (1905-1911) so imeli v ZDA Irci nekak monopol nad tem športom in tako je naš rojak z irskim priimkom vsekakor bolje uspeval. Moral pa je biti odlični bokсар, saj se je v ringu srečaval tudi s svetovnoznanimi možni tega športnega polja. V spominu so mu Frank Klaus (svetovni prvak srednje kategorije v letu 1914), Sam Langford (eden največjih bokсарjev vseh časov), Battling Nelson (svetovni prvak v lahki kategoriji leta 1910), Jack Johnson (svetovni prvak v težki kategoriji) in še marsikdo. Naš rojak se je bokсал celo z W. Wilsonom, ki je pozneje postal predsednik Združenih ameriških držav. V vsej svoji dobi Jernej ni doživel nobenega knock-outa, v posebnem spominu pa ima zlasti 25 svojih nastopov.

Vsekakor upamo, da bo naš Jernej dočkal stoletnico. Udarci, ki jih je prejel v ringu, mu življenja očitno niso skrajšali. Vsaj dosedanja lepa starost tega prav nič ne kaže.

UGANDSKI diktator Amin v teh dneh pada v zaton, kakor vse izgleda. Čas bi že bil, govori svet, človek pa se samo sprašuje, kako Združeni narodi sploh puste, da tak samopašnež vlada kjer koli en sam teden. Po vseh vesteh, ki očitno niso kar nič pretirane, je zakrivil v času svoje oblasti preko 200.000 smrtnih žrtev. Proti kristjancem je začel pravo preganjanje: četudi jih je v Ugandi 50%, muslimanov pa le 6,5%, se je trudil napraviti Ugando za muslimansko državo. Za to pa mu je služilo vse: mučenja, umori, ugrabljenja, izgoni . . .

KITAJSKA se nekaj odpira, vprašanje je le, za kako dolgo in čemu, saj je spremembi težko verjeti, ker je nenavadna in nekako prehitra. Preko francoskega veleposlaništva v Pekingu je namreč nedavno sporočila vrhovnemu predstojništvu jezuitskega reda vabilo, naj bi se jezuiti vrnili na Kitajsko. Iz Kitajske jih je z ostalimi misijonarji izgnal pred tridesetimi leti Maočetung. Po tem nedavnem vabilu jim kitajska vlada baje celo ponuja, da jim vrne univerzo "Aurora" v mestu Šanghaj, ki je bila pred izgonom njihova last in v njih oskrbi: znova jo lahko odprejo in na njej učijo.

To so prve vesti o zadevi. Nič še ni znanega o pogojih, ki jih najbrž tudi ne bo manjkalo — na obeh straneh . . .

ZMEDA med komunističnimi tovariši okoli Vietnamu se še ni popolnoma polegla in razvozljala. Kitajci že dolgo trdijo, da so se z vsemi četami umaknili nazaj na svoje ozemlje in je lekcija Vietnamcem za enkrat končana. Hanoi pa še kar kriči, da Kitajci še niso odšli in da se celo pripravljajo na vdor v komunistični Laos. Vietnamski radio še vedno ponavlja zgodbe o "težkih

Potrebuje **TAPETNIKA?**

RUDI BABICH

obnavlja in popravlja kuhinjske stole,
naslonjače in zofe ter vse ostalo,
kar morda v Vaši hiši kliče po tapetniku.

Iz starega novo po zmernih cenah!

Prepričajte se sami!

Nič Vas ne stane vprašati za ceno!

Telefon: 604 2038

217 Polding Street, Smithfield (Sydney), N.S.W.

izgubah, ki so jih utrpeli Kitajci", a svet jim ne verjame. Obenem pa isti radio prikazuje Kitajce kot "poklicne lažnive".

Človek se sprašuje, kje so Marxove "znanstvene ugotovitve", ki so napovedovale večni mir na svetu v brezrazredni družbi, ker bo med komunističnimi državami in režimi bratsko sožitje. Saj je v svojem manifestu napisal tudi stavek: "Istočasno z nasprotjem med razredi v družbi narodov bodo izginila tudi nasprotja med narodi" Lenin je ponavljal Marxa in za Stalinom kot papagaji prav do danes tudi drugi komunistični veljaki. Saj je vojna vendar produkt kapitalizma, zato pod rdečo zastavo ne more biti spopadov . . . Tako ob današnji sliki komunističnega sveta ne dvomim, da so rdeči misleci v nemajhni zadregi in si skušajo pomagati z "novo analizo Marxovih spoznanj", kakor pravijo.

GRŠKA pravoslavna Cerkev, ki ima po svojih pravilih lahko poročene duhovnike (le za škofe so izbrani vedno le neoženjeni) ugotavlja, da morejo neporočeni za župnijsko skupnost narediti mnogo več kot pa poročeni v skrbi obenem za svojo družino. Zato hoče odslej pri vzgoji mladih duhovnikov poudarjati neoženjenost, v duhovniško službo pa vabiti posebej tudi pravoslavne menihe in primerne vdovce.

TISKARNA

POLYPRINT
PTY. LTD.

1 DODS STREET, BRUNSWICK, 3056, VIC.

TEL. 387 6922

se priporoča melbournskim Slovencem in slovenskim
podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela

je naslov prvi okrožnici papeža Janeza Pavla II., ki je izšla dne 4. marca. Napisal jo je sam, kar je očitno že iz sloga in načina pisanja, pa tudi iz njegovih lastnih besed, ko je najavljal okrožnico. Kot prihaja iz njegovih najožjih krogov, jo je papež napisal že lani v novembru v poljskem jeziku, nato so jo prevajali v druge jezike. Zdaj je izšla hkrati v osmih jezikih.

Krščanski svet je z veseljem sprejel to prvo pastirsko pismo Janeza Pavla II. Je posnetek njegovega osebnega mišljenja, temelji pa na pastirskih napotkih njegovih zadnjih prednikov. Dopolnjuje se v prelepo enotnost krščanskega gledanja na sedanjost svet, na sodobnega človeka in njegove probleme, ki morejo najti resnično rešitev le v božjem Sinu.

Papež poudarja s pretresljivo zavzetostjo dejstvo, da človeštvo stopa v "novi advent", saj se bliža tretjemu tisočletju svojega odrešenja. Zato razlaga, poziva in roti to človeštvo, naj se vendar obrne v "središče", v svojo ga Odrješnika.

Enciklika je razdeljena na štiri dele: 1. Dediščina; 2. Skrivnost odrešenja; 3. Položaj človeka v svetu; 4. Poslanstvo Cerkve in človek. Vsak od teh delov je še posebej razdeljen na več poglavij, ki so povezani med seboj po vsebini.

"Vse poti Cerkve vodijo k človeku", zatrjuje papež. Človek je, po Kristusovem zgledu in navodilu, skrb Cerkve. In ta skrb se mora izražati tudi v stvarnem delu za človeka, "da bo človekovo življenje vedno bolj človeško", torej človeka vredno.

Papež govori o moderni tehniki in se sprašuje, ali je to človeški "napredek ali ogrožanje", kajti izgleda, da človeka "vedno ogroža isto, kar proizvaja, to je — delo njegovih lastnih rok, in še več: delo njegovega razuma". Zato človek živi vedno bolj v strahu. Bilo bi drugače, če bi se vedno zavedal, da njegov cilj ni v tem, da potom moderne tehnike poseduje vedno več dobrin, temveč da naj ima vedno več prvin, prvin duha, ne materije. Prav tehnika je razdelila ne le posamezne ljudi, temveč celotne na-

POTA BOŽJA

Ko je harmonikar utihnil, je stopil k njemu: "Znate igrati kolo?"

"Znam, seveda znam!"

"Zaigrajte, prosim!" je zaklical in vrgel godcu bankovec.

Že je stal sredi gostinske sobe in vabil fante ter dekleta na ples. Najprej so ga malo čudno gledali, nato pa le pristopili in si podali roke. Še nekaj miz so porinili k steni, da je bilo več prostora.

Janez je igral. Najprej lepo počasi, da so se vsi privadili taktu. Nato pa vedno hitreje in hitreje. Kolo je seveda vodil Harambegović. In ko je bilo razpoloženje na višku, je skočil v sredo ter sam zaplesal sredi velikega živega kroga premikajočih se teles. Eno roko je držal visoko v zraku, da je z njo lovil ravnotežje, z drugo je držal kozarec vina. Šlo je vedno hitreje. Še godec, nevajen kola, je kar omagoval, a kaj šele plesalci. Drug za drugim so posedli od onemoglosti.

"Igraj, igray!..." se je razživel Harambegović ter sam plesal in pel sredi sobe. Končno se je upehan ustavil ter veselo zaklical:

"Na zdravje vsem! Na zdravje vam, slovenski fantje, na zdravje vam, slovenska dekleta! Na zdravje vsem Slovencem!..."

V dušku je izpraznil kozarec, nato pa ga z vso silo treščil ob peč, da se je razletel na stotine koscev. Predno se je kdo zavedel, je držal v rokah že drugega, ga izpraznil in tudi treščil v peč. In tako se je nadaljevalo s tretjim, četrtem in petim kozarcem. Soba je umolknila, fantje so začeli vstajati, dekleta prestrašeno cviliti. Vsi so mislili, da se bo pričel pretep, če ne še kaj hujšega.

Janko Ahačič je pristopil in odvedel Harambegovića na prostor za mizo, kjer se je ves upehan sesedel. Goste pa je pomiril Ribnikarjev Janez, ki je svoj čas služil vojake v Bosni in je poznal navade južnih bratov.

"Kar pomirite se in nič se ne bojte! Tako izražajo Bosanci svoje veselje in na ta način praznujejo". Tudi Janko mu je

prikimal v potrdilo in kmalu je bilo spet vse v veselem razpoloženju. Godec je zaigral valček in pari so se zopet radostno zavrteli.

Harambegović se je medtem oddahnil. Ko je prišel gostilničar, je zahteval račun.

Popila sva liter vina in razbil sem pet kozarcev," je povedal. "Enaindvajset dinarjev," je dejal gostilničar.

"Kaj, enaindvajset dinarjev?" se je začudil Bosanec.

"Da: vino je dvanajst dinarjev, razbiti kozarci pa devet," je pojasnil gostilničar v bojazni, da se je zdel račun gostu previsok.

"Človek božji, to ni noben račun!" se je po južnjaško skoraj razhudil Harambegović. Bil je vajen, da so v Bosni takle ples običajno računali precejkrat več kot je bilo ob njem napravljene škode. "Tu imate sto dinarjev, za ostalih sto pa prinesite vina tem mladim dobrim ljudem, da bodo poplanknili strah!"

V sobi je veselo završalo.

Tomaž Harambegović in Janko Ahačič sta si oblekla suknje, želela vsem lahko noč in odšla proti Golniku. V Ribnikarjevi gostilni pa so nadaljevali s plesom in petjem še pozno v noč...

NOVA LUČKA

MINEVALI so dnevi, tedni in meseci. Čas gre pač svojo pot in prinaša s seboj nove dogodke.

Tudi na Golniku ni bilo drugače.

Tomaž Harambegović je odšel domov. Primarij ga ni mogel več zadrževati. Rentgenski posnetki, sedimentacija, sputum in vse drugo, s čimer zdravniška veda ugotavlja tuberkulozno bolezen — vsi pripomočki so točno in vztrajno kazali same negativne rezultate. Harambegović je bil zdrav in konec!

Janku Ahačiču se je zdravje vračalo le počasi, toda gotovo. Zdravniki so vedno bolj smelo zatrjevali, da ga bodo pozdravili.

Tudi sestra Valentina je bila o tem globoko prepričana. Toda ona ga je hotela vrniti tudi Bogu. A doslej ni imela pri tem prav nobenega uspeha. Žrtvovala se je zanj, kolikor je le mogla. Odgovadala se je celo petju. Kolika žrtev je bila to zanj, lahko presodi samo pevec. Mnogokrat si je želela, da bi se Janko že vendar vrnil k Bogu, samo da bi mogla zopet zaorglati in zapeti. A po vsem je bila vedno bolj prepričana, da tega ne bo nikoli dočakala.

Kolikor bolj je sestra spoznavala nesrečo Bogu odtujenega človeka in kolikor bolj se je poglobljala v veliko žrtev trpljenja Kristusovega za neumrjoče duše, toliko težje ji je bilo ob dejstvu, da doslej ni našla sredstva, s katerim bi bilo mogoče vrniti zakrknjenemu človeku vero. Toda obupala ni. La spraševala se je spet in spet: "Kaj še ni dosti molitve in žrtve?..."

V postu je imel zdraviliški kurat postne pridige, v katerih je govoril o trpljenju Kristusovem. Tako globokih govorov še ni slišala. Kar srkala je besedo za besedo in vse so jo vabile na pot

rode na dvojce: maloštevilne bogatine in množico "ubogih Lazarjev". Tudi napačno razumljena svoboda je človeka pripeljala v potrošniško družbo. Papež se v okrožnici ne izogne analizi strupenih pojavov moderne družbe: govori o "vročici inflacije" in o "nadlogi stavk", pa tudi o "poplavi prodajanja orožja" malim in revnim državam, ko naj bi z denarjem oboroževanja raje reševali problem milijonov lačnih in zapuščenih po svetu.

Kar se tehnologije tiče, ki je očitno ena resnih papeževih skrbi, je tragedija v tem, da tehnološki razvoj ni stopal skladno z moralnim, etičnim razvojem. Zato je danes položaj človeka v svobodnem svetu enako daleč od objektivnih zahtev za moralne principe, kot od zahtev za pravico in celo za socialno ljubezen.

Papež v okrožnici pove tudi nekaj splošnih misli o različnih političnih ureditvah. Govori o "programiranem ateizmu, ki je organiziran in urejen v političnem sistemu", o raznih totalitarnih državnih režimih, o sistemih, kjer verni državljani nimajo vseh pravic in veljajo v praksi za "drugorazredne državljane". Pri verski svobodi

Ravne na Koroškem

ne gre za privilegije, temveč za eno temeljnih pravic človekove osebe. Prav zavzemanje za človekove pravice je nekak vodilni motiv, ki ga papež v svoji okrožnici (kakor tudi v svojih govorih) pogosto postavlja v ospredje. Gre za pristno razumevanje človekovih pravic, za kar pa ni dovolj le nekak črk v ustavi. Tudi versko svobodo je treba spoštovati ne samo na papirju, temveč v resničnem vsakdanjem življenju.

Papež zaključuje okrožnico s lepoto molitvijo k Mariji, božji in naši materi, ki je zlasti "mati našega zaupanja". Ona naj nam pomaga, da res prejmemo Svetega Duha, da se spremenimo v iskrene Kristusove priče v vseh predelih svetovnega dogajanja "kot tisti, ki so se razšli iz zbornice v Jeruzalemu na binkoštni dan".

Dodajmo našo iskreno željo, naj bi ta prva okrožnica papeža Janeza Pavla II. res prekvasila vse člane Cerkve. Tako naj po svojih članih prenovljena Cerkev ob teh novih binkoštnih prekvasi potem svet in vse človeštvo v novo božje ljudstvo, ki roma po tej puščavi dvajsetega stoletja v obljubljeni večni deželo.

popolnega žrtvovanja. Ko se je po taki pridigi spet potopila v premišljevanje, se je dokončno odločila in opogumila, da ponudi Bogu za Janka še zadnje, kar je imela na svetu:

"Jezus, ako se ti ne zdi, da sem preveč vsiljiva: rada pomagam tej nesrečni duši in ti ponudim celo svoje življenje, samo da vrneš dušno življenje milosti temu ubogemu človeku. Dovolj mi, da k tvojemu velikemu zasluženju za nas vse pridenem ta skromni delež od svojega..."

Je Bog njeno ponudbo sprejel? Bo zmožna vztrajati v svoji žrtvi? Prevzel jo je isti občutek kot takrat, ko je pogledala na Križanega in Harambegoviču zagotovila ozdravljenje. In v sebi je začutila neizmerno srečo...

Zdravniki, njih družine in zlasti otroci, pa seveda tudi sestre zaposlene pri strežbi bolnikov in v ambulatorijih, vsi so živeli v v okuženem ozračju. Saj so bili v stalnem stiku z množico bolnikov, ki so večina vsi imeli odprto tuberkulozo ter so z dihanjem in svojo navzočnostjo napolnjevali zdravilišče z bacili. Ravnatelj Golnika je moral zelo skrbeti, da ohrani zdravje tem, ki so v nevarnosti za lastno zdravje tisočem pomagali do ozdravljenja. Ni se mu vedno posrečilo.

Od časa do časa je moralo zato vse zdravniško in strežniško osebje na pregled. Večinoma so bili to le rentgenski pregledi, pa tudi drugi poskusi, ki so pokazali pozitivno — že okuženo, ali pa negativno stanje.

Obolenju so bile jasno podvržene posebno sestre, ki so kot strežnice imele z bolniki največ opravka. Zlasti mlajše. Zdrave in polne življenja ter voljne žrtvovanja so prihajale na Golnik, a marsikatera med njimi je kmalu pokazala neodpornost do odprte tuberkuloze. Koliko jih je obolelo in se pridružilo bolnikom. Navadno se je bolezen pri njih hitro stopnjevala in prinesla smrt.

Sestre, ki so umrle na Golniku, so pokopavali na pokopališču v Križah. Imele so svoj prostor, lepo urejen in poln rož, ki je imel že lepo število grobov. Tu so počivale, te žrtve svojega poklica.

Pri zadnjem splošnem pregledu je bila tudi sestra Valentina med tistimi, ki so ji tuberkulozni bacili načeli sicer tako trdno zdravje. Rentgen je pokazal močno odprto kaverno na gornji desni strani pljuč...

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

TOBIN BROTHERS
funeral directors

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

Primarij je bil vidno razburjen. Odkritje je bilo popolnoma nepričakovano. Takoj je odredil vse potrebno, da se napredovanje bolezni zajezi in ustavi. Seveda je morala končati s svojo strežniško službo. Poslali so jo v posebno sobo, kjer je bila — zdaj sama bolnik — pod stalno zdravniško kontrolo.

Sestra Valentina je bila na zavodu med najbolj cenjenimi in spoštovanimi sestrami, tako med redovnicami, kakor tudi med zdravniškim in strežniškim osebjem ter vsemi bolniki, s katerimi je prišla v stik. Njen prijazen smehljaj je osvojil vsakega. Bila je vestna in točna pri izvrševanju odgovorne službe, pokazala pa je tudi veliko razumevanje za uboge bolnike. Končno je bila vsem znana še kot odlična pevka. Primarij se je zavzel zanjo kot bi se težko za katerega koli drugega bolnika. Vse bi dal, samo da bi ji mogel vrniti izgubljeno zdravje. Moderna medicina je v zdravljenju tuberkuloze že precej napredovala. Primarij je poskusil vse. Bolnico je osebno pregledoval in skrbno dajal navodila. Še po večkrat na dan, jo je obiskal, jo spraševal, jo bodril in skušal pomagati, kolikor je v svoji dolgoletni zdravniški praksi vedel in znal.

Nečemu pa se je primarij čudil.

Vsak bolnik — tudi bolne sestre — kar jih je poznal, je z neko neprikrito grozo in razburjenjem sprejemal vest o bolezni. Tako nekako kot obsojenec, ki mu prebirajo obsodbo in se boji, da bo smrtna. Vsi, kar se spomni bolnikov, so uprli svoje plašne oči vanj, kakor bi hoteli v strahu vprašati: "Kaj sem res zapisan smrti? Ali res ni zame nobene pomoči? Pomagajte mi vendar!..." Zato je primarij na Golniku razvil navado, da je bolnikom osebno sporočal njih bolezensko stanje. Bil je v tem pravi mojster. Nikoli ni rekel brezbrizno: "Ugotovili smo, da imate kaverno..." ali pa "... Težko ste bolni, ni dosti upanja...". Vedno je bolnika mirno in prijazno povabil k sebi na razgovor in mu, za primer, dejal: "Vaš rengenski posnetek se je pokvaril. Morali bomo napraviti novega, če hočemo dobiti zanesljiv izvid. Kaj ko bi nekaj dni ostali pri nas? Tako bomo lažje delali za vaše zdravje..." In če je doktor opazil, da je bolnik že preplašeno pogledoval okoli sebe, ga je pomiril ter potolažil: "Ne bojte se, prijatelj! Saj ni nič hudega — tu smo, da vračamo zdravje. Poglejte, koliko bolnikov prihaja dan na dan v naše zdravilišče in reči moram, da večina odhaja zdrava od nas. Seveda vzame časa. — Veste, koliko jih umre na Golniku? Komaj eden od tisoč. Da bi bili ravno vi tisti eden od tisoč, je pa prav tako malo verjetno, kot če bi kupili srečko loterije in zadeli dobitke, ki ga zadene komaj vsak tisoči..."

Tako in podobno je primarij vlival poguma mnogim, tudi obolelim sestram strežnicam.

(Dalje prihodnjič)

BERNARDOVEMU TISKOVNEMU SKLADU:

\$11.—Štefan Zalik, Ignac Ahlin; \$10.—Stanko Pekljar; \$8.—Wilhelm Wetzel; \$6.—Franc Činč, Ema Simčič, Ivan Prpič; Julia Beilharz, Emilija Križaj, Franc Bračko, Anton Berkopec, Danica Perko, Milan Kavic, Margaret Hatežič, Justina Hinrichsen, Mario Svetina; \$5.—Ivanka Penca; \$4.—Franc Vodopivec, Ignac Kalister, Ana Iskra; \$3.—Ivan Damiš; \$2.—Alojz Seljak, John Mihič, Ida Milivojevič, Stanislav Vadnjak, Ivan Legiša, Milena Brgoč, Katarina Hvalica, Alojz Rus, Florian Škraba, N.N., Mirko Krševan, Marija Myeda, Darko Stanič, Anton Kociper, Alojz Hrast, Peter Berginč, Kristina Hrast, Slavko Habjan; \$1.—Ivanka Žabkar, Jože Brodnik, Drago Valenčič, Stanko Koželj, Mario Jenko, Adrijana Stepančič, Ivana Krnel, Jože Jakob, Viktorija Mrak, Andrej Lenarčič, Maria Pfajfer, Alojz Jakofčič, Minka Main, Franc Kravoč, Leopold Matelič, Marija Frank.

NASIM POSINOVLJENIM MISIJONARJEM, TOGO, AFRIKA:

\$25.—Druž. Adolf Kolednik (za lačne); \$20.—Barbara Gornik, družina Slavko Jernejčič (Heidelberg, Vic.) namesto velikonočnih voščilnih kart prijateljem in znancem; \$2.—Drago Andelfinger.

Dobrotnikom Bog povrni!

5. aprila 1979

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M.
Baraga House — 19 A'Beckett St., Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-8118 in 861-7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House — 4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-9874

● Ker moram zaradi praznikov končati aprilsko številko že pred veliko nočjo, pravzaprav niman dosti poročati. Vsaj o praznikih še ne. Upam, da bomo imeli lepo vreme, saj slabega pri nas že dolgo ni bilo. In upamo tudi na lepo udeležbo pri bogoslužju, kar je še važnejše.

● Postni čas nas je s šparovčki akcije "Project Compassion" spomnil, da pri svojih premagovanjih lahko nekaj storimo za najpotrebnejše. Mislim, da je kar večina naših družin vzela šparovčke. Lepo prosim, če bi jih vrnilo z vsebino čim prej po veliki noči, da nabirko zaključimo in odpošljemo denar. Kakor lansko leto, bomo tudi letos oddali pol nadškofijskemu fondu za nerazvite dežele, pol pa bo dobil naš afriški misijonar-posivovljenec p. Hugo za potrebe svojih črnih ljudi. Vsem, ki ste se postni akciji pridružili, že zdaj iskrena zahvala!

● Ves postni čas smo imeli vsako sredo zvečer spokorno pobožnost križevega pota in žal mi je, da se teh postnih vaj udeležuje tako malo rojakov. Kaj je res tako težko žrtvovati eno večerno urico tedna v lastno duhovno korist? Razumem, da je prijetnejše sedeti pred televizijo, koristnejše pa gotovo ne. Preveč nas je blagostanje poplitnilo, se mi zdi. Škoda!

Na zadnjo sredo pred cvetno nedeljo (4. aprila) zvečer smo ob pobožnosti križevega pota imeli tudi blagoslov novih postaj. Vseh deset let obstoja cerkve smo se zadovoljili s skromnimi križci. Že pred leti smo eno velikonočnih nabirk namenili za nakup postaj, pa nisem dobil nikoli nič primernega, izvirna umetnost pa bi bila za nas predraga. Z nekim italijanskim podjetjem sem že skoraj udaril v roke, pa po dolgem molku končno zvedel, da je bankrotiralo (Bil sem samo vesel, da dcnarja še nisem poslal v Italijo, kot so hoteli). Zdaj sem dobil križce z bronastimi podobnicami, ki predstavljajo vsebino posameznih postaj. Velikost je za našo cerkvico kar pravšna. Izdelava se ujema z notranjostjo našega svetišča, zmerna cena (\$330.—) pa

z našo blagajno. Upam, da bo križev pot vseč tudi obiskovalcem naše cerkve.

Zahvala Kodrovemu Jožetu, ki je pri novem križevem potu napravil vsa potrebna tehnična dela.

● Na dan 23. marca je bila v St. Vincent's Hospital-u v Melbournu rojena deklica **Julie Erjavec**, hčerka Vinka Erjavca in Marion Terese r. Donovan (družina živi v East Kew). Bila je krščena takoj po porodu, uro kasneje pa se je že preselila med angelčke. Družini naše sožalje. Gotovo pa ji je v tolažbo prav dejstvo, da je hčerka na lahek način in hitro dobila to, kar si moramo mi šele zaslužiti z življenjem. Iz nebes bo pomagala staršem, ki bi jo tako radi imeli, pa jim ni bilo dano.

● Porok pri nas od zadnjega poročila nismo imeli — znak, da je postni čas še kar nekam upoštevan med nami. Pač pa bi rad omenil poroko, za katero sem šele nedavno zvedel in je bila 17. februarja v cerkvi Marije Zmagovalke, Camberwell. **Luciano Jožef Hvalica**, rojen in krščen v Cremoni v Italiji (družina živi v Thornbury) je pred oltarjem pričakal svojo izbranko **Kathleen Anne McEwan** (avstralskega rodu, krščena v Glenhantly). Še ni prepozno, da mlademu paru izrečemo čestitke in mu želimo vse dobro na življenjsko pot.

● Krsti so bili pri nas trije: Dne 10. marca so iz Springvale prinesli **Debbey Emmo**, prvorojenko družine Ivana **Peloza** in Marijane r. Volar. — Ime **Mark David** pa je dobil sinko v družini Viktorja **Matičiča** in Zofije r. Kukovič. Prinesli so ga 18. marca iz Reservoirja. — Na zadnji dan marca (31. marca) pa je krstna voda obhila **Nataša Jennifer**, ki je novi prirastek mlade družine Alojza **Habjana** in Irene Liliane r. Šabec, Nunawading.

Vsem družinam naše čestitke! Naj bi jim bili malčki vsa nadaljna leta v veselje in srečo!

● Dve prireditvi nas čakata v mesecu maju: gojenci naše Slomškove šole se že pripravljajo na nastop **MATERINSKE PROSLAVE (prva nedelja v maju, 6. maja, po deseti maši)**, članice Društva sv. Eme pa so že v pripravi na svoj vsakoletni **SEJEM**, ki bo letos **po deseti maši tretje majske nedelje, 20. maja**. Ne pozabite na ta dva datuma in pridite k maši, potem pa v dvorano! Z obiskom Materinske proslave boste napravili veselje otrokom, ki vložijo v te svoje nastope mnogo truda, z obiskom sejma boste pa Društvu sv. Eme pokazali, da cenite delo članic za našo versko skupnost. Obe predstavi pa bosta tudi nam vsem pravili obilico dobre volje, prva seveda zlasti mamicam, katerim je v glavnem namenjena. Sejem je tudi že tradicionalna prireditev s svojimi stojnicami ročnih del, vsakovrstnega peciva, knjig, sadik in podobno; pa tudi s srečolovom oz. dražbo, ki poskrbi za veselo pričakovanje uloviti srečo... Da gre ves dobiček v dobre namene za našo skupnost, mi menda ni treba posebej poudarjati.

Vsem gospodinjam, ki boste Društvu sv. Eme kakor koli pomagale s pecivom in podobnim, tako za Materinsko proslavo kakor za Sejem, že zdaj iskrena zahvala! Bog naj vsem povrne!

● Večerno mašo bomo imeli na prvi dan v maju (praznik sv. Jožefa Delavca), na prvi petek v maju (4. maja) in morda še kdaj skupno s šmarnicami. Šmarnično pobožnost bomo združili z nedeljskimi mašami, večerne čez teden pa sproti oznanjali od tedna do tedna, ker jih nimamo redno vsaki večer. Želeli bi čim lepšo udeležbo vsaj na tiste večere, na katere bomo šmarnice oznanili.

Upam, da bomo pravočasno dobili šmarnično branje iz domovine. Letos je stoletnica smrti svete Bernardke, lurške pastirice, ki je videla Marijo. Zato bo majsko branje o lurških dogodkih, kjer se še danes dogajajo čudežna javna in preiskana ozdravljenja, pa na stotine tajnih čudežev povrnitve vere.

● Ravno smo končali za naš okraj mesta kaj živahni teden: Kew Festival. Pri slovesnostih smo sodelovali tudi mi in sicer je Slovence lepo predstavila z narodnimi plesi naša mladinska folklorna skupina. Mladinci so imeli svojo točko v soboto 24. marca na koncertu v parku poleg županstva. Vreme je bilo lepo (ravno ob nastopu naših je sonce zasvetilo izza oblakov ter dalo narodnim nošam pravi sijaj) in gledalcev veliko. Mladinci so za izvajanje plesov želi obilo priznanja. Voditeljica Anica Špacapanova je v angleščini nudila potrebno razlago. Vsem nastopajočim naša zahvala!

Že zadnjič sem omenil, da je bila folklorna skupina povabljena v Canberro na sodelovanje pri festivalu. Kot pravi poročilo (berete ga lahko na strani 125 te številke izpod peresa Jožeta Mačka), so se dobro odrezali in Slovence res vredno predstavili širši javnosti.

DRUŠTVO SV. EME

vabi na letošnji

SEJEM

Tretja majska nedelja

(20. maja 1979)

po deseti maši

v cerkveni dvorani!

● Br. Bernard Goličnik, naš frančiškanski študent bogoslovja v Box Hillu, je na nedeljo 1. aprila s svojimi sovrstniki prejel akolitat, nižji red na poti proti mašniškemu posvečenju. Slovesnost je bila ob enajstih v melbournski stolnici med nadškofovo mašo, ki je redove podeljeval.

Mi smo se br. Bernarda med slovensko mašo tega dne posebej spomnili. Želimo mu stanovitnosti, da bi z resnim študijem in potrpljenjem dosegel tudi zadnji red — mašniško posvečenje.

● Ker so celovške Mohorjeve knjige letos kasno prišle, kar ne gredo v promet. Šele nekaj okrog sto zbirk je prodanih. Ne mislim, da je temu kriva višja cena, saj so tudi za ceno desetih dolarjev zares vredne branja. Vsekakor bi bilo škoda, če bi obtičale v omari. Zato sezite po njih vsaj tisti, ki ste jih prejšnja leta skoraj redno jemali!

Društvo sv. Eme vsako leto organizira pripravo butaric. Tudi letos smo jih imeli za cvetno nedeljo.

*Nageljne poljske sem nosil,
rdeče ko kri,
klila ljubezen si moja,
cvela si letne dni.*

*Zdaj te ni, sonce rumeno,
tiho počiva polje,
golo je in pokošeno,
daleč oblaki beže.*

*Zdaj te ni, ljubica moja,
in kje miru zdaj dobim?
ni te več; i od pokoja,
i od miru zdaj bežim.*

*Ven bežim v polje samotno,
še in še daleč naprej,
samega sebe tam slušam,
sebe in žalost brez mej.*

J. Murn-Aleksandrov

Kaj pravite

"OPRAVIČENA ODSOTNOST"

"... Radovednost me je 11. marca pripeljala na Jadran k odkritju Župančičevega spomenika... Osebnost mi ni bila všeč prisotnost domačega režima, pred katerim smo večina svoj čas bežali, in pa rdeča zvezda na zastavi. A kot sem slišal ob omembi raznih zastopnikov, bi morali tudi Vi priti, pa ste bili zadržan menda s potovanjem v Canberro... ." (Iz pisma J. S., Melbourne)

GORNJE PISMO ni bilo prvo, ki mi je omenjalo to mojo nekako "opravičeno odsotnost" med gosti ob slovesnosti. Dobil sem tudi nekaj telefonskih klicev in nekaj znancev je ustno potrdilo, da so omemba mojega imena razumeli prav tako (zato ne dvomim, da tudi večina prisotnih): Pater se povabilu ni mogel odzvati, ker je bil nujno zadržan... Res najbrž ni vsebovala ravno teh besed, a omemba mojega imena iz ust gospe Ivanke Škofove, ki je spored vodila, je izzvenela v tem smislu.

Resnica je malo drugačna in moja omemba pred udeleženci in gosti (med njimi so bili glavni ravno zastopniki domačega režima: člani Izseljenske matice in konzularni predstavniki) se mi zdi izrabljanje. Prisilila me je, da povem o zadevi svoje.

Na odkritju Župančičevega spomenika so me prireditelji res uradno povabili. Žal so mi predobro znane take in podobne izseljenske prireditve, če niso samostojne, ampak v kakršni koli povezavi z režimom matične domovine. So izrabljanje prilike (in obenem strahu zdomcev ter njih iskrenih čustev do domovine, saj do-

movina in režim nista eno in isto) v politične namene ter uveljavljanje režimskega vpliva nad zdomci. Zato sem prav to misel napisal tudi v pismu na predsednika "Jadrana" (dne 28. februarja letos, oddano na pošto istega dne) in povedal, da me k slovesnosti ne bo. Takole sem napisal dobesedno in dodal utemeljitev svojega sklepa: "... Rad bi sporočil, da se slovesnosti odkritja spomenika nimam namena udeležiti, niti osebno niti po kakem zastopniku verskega središča. Naj Vaši gostje, ki zastopajo režim v domovini, vzamejo mojo odsotnost kot protest. Saj je doma brez svobodnih volitev še vedno isti režim, ki je prišel na oblast s silo revolucije in zaradi katerega sem zapustil domovino. Resnična svoboda je na papirju — tudi in zlasti še svoboda vere — stvarno pa občutno okrnjena. Dokler je tako in dokler MISLI, ki jih urejujem, nimajo pravice prihajati v domovino, niman kot svoboden človek kaj iskati v družbi predstavnikov takega režima. Skušal sem dokazati dobro voljo od priliki prvega obiska Matice s Slaki ter tudi ob obisku Slovenskega okteta, pa sem dodobra spoznal izrabljanje kulture v politične namene, kakor tudi izrabljanje moje dobre volje sodelovanja. Zato sem sklenil ob prihodnjih podobnih primerih odkloniti prisotnost..."

Menim, da sem bil dovolj jasen, zakaj k odkritju spomenika ne bom prišel. Lahko bi prebral vsaj te gornje stavke iz pisma, kdor me je med sporedom že hotel omeniti. Bilo bi vsekakor bolj pošteno kot pa moja odsotnost zaviti v besede, ki so dale poslušalcem napačno sliko, zakaj tudi patra ni v veseli družbi zastopnikov režima iz domovine in konzulatov.

Dogodek je zame samo dokaz, kako neokusno bi bila šele izrabljena moja prisotnost. Saj je še odsotnost

prišla tako prav: dokaz mojega sodelovanja, ali pa morda z izgovorom nujnega zadržanja vsaj znak bojzani...

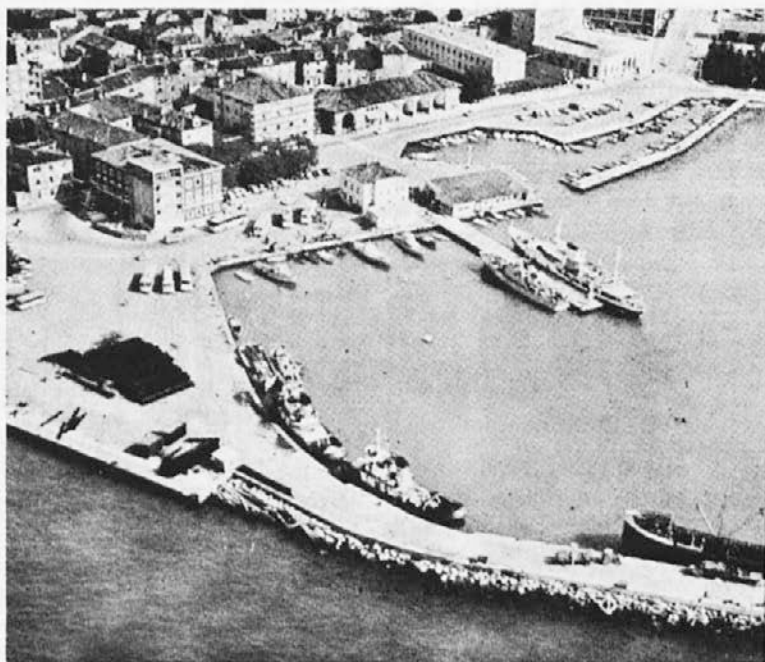
Vsekakor sem bil prisiljen, da popravim napačne vtise moje omembe. Saj smo v svobodni zemlji in mi je to po vseh demokratskih načelih mogoče. (Kocbek pa je moral pred nekaj leti v Trst, da je mogel izjaviti nekaj izkrivljene resnice, pa še za tisto doma še danes plačuje...) Naj pa tu omenim, da ista demokratska načela veljajo tudi za druge, zato ne obsojam nikogar, ki drugače misli in se je slovesnosti udeležil iz katerega koli vzroka (pisec pisma omenja radovednost, pa tudi drugih človeških ozirov je še veliko). Jadran je upravičeno ponosen na svoje delovanje, kjer bo odslej kraljeval kot znak kulture tudi Župančičev kip, slovesnost pa je zbrala lepo število ljudi. (Čudim se pri tem le novinarskim meram: "Naše novine" so prinesle na svoji slovenski strani 19. marca omembo "700 glave množice", Čuješeva stran "Med Slovenci..." v "Novo doba" nekaj dni kasneje pa že kar v naslovu članka: "Tisoč dvesto Slovencev na Jadranu". Komu verjeti ob 500 glavah razlike?) Priznajmo pa, da smo se pred leti zbirali vsi kot ena družina: v manjših krogih in ob pogrevanjih svojih zgodb, kako smrt bežali preko meje, kot tudi ob večjih slovesnostih. Vedno je bilo svobodno vzdušje in sproščenost, česar danes žal kar ni več. Danes bi nekateri hoteli zakriti svoj beg in pozabiti na begunsko taborišče, od koder so se podali v Avstralijo. Res ne vem čemu.

Naj omenim za konec, da sem pismu predsedniku "Jadrana" dodal tudi fotokopijo članka o slovenski zastavi. Napisal ga je (o čudo!) gospod Stanko Petkovšek, bivši Sydneyčan, sedaj med nami v Melbournu in član pripravljalnega odbora za to prireditve. Objavljen pa je bil v septembru leta 1970 v takratnem glasilu g. Jožeta Čuješa ("Slovenska Kronika"), ki je bil tudi med častnimi gosti te slovesnosti. No, morda sta se zvezde na zastavi navadila že pri odkrivanju Cankarjevega in Prešernovega spomenika v Sydneyu, a v omenjenem člančiču gospod Petkovšek piše dobesedno tole:

"(...) Na naših prireditvah razobešamo slovensko nacionalno zastavo. To je tribarvna zastava — bela zgoraj, plava v sredini in rdeča spodaj. To je zastava vsakega Slovenca, ne glede na njegovo politično usmerjenost. Slovenski Korošci razobesijo na svoji prireditvi slovensko nacionalno zastavo, poleg te pa še avstrijsko državno. Slovenci v Trstu prav tako slovensko nacionalno in italijansko državno. Slovenci v Avstraliji razobesimo slovensko nacionalno in avstralsko državno. Če pa je nacionalni zastavi dodan kakšen znak, grb ali geslo, pa zastava ni več samo nacionalna, ampak postane simbol neke skupine ljudi — stranke — v okviru naroda. (...) Dokler bo Slovensko društvo v Sydneyu samo nacionalno slovensko društvo, bo vedno s ponosom dvigalo samo slovensko nacionalno zastavo. (...)"

K tem besedam meda res ni treba komentarija, saj so dovolj zgovorne.

P. BAZILIJ

Koper — naše okno v svet

V NAŠI HIŠI ŠTIRI MIŠI
MAČKA SO POZRLE,
KOST LISIČJO SO ZA ZAJTRK
RACE SI OCVRLE.

PAJEK V MREŽO SE UJEL JE,
MUHA MU JE KRI IZPILA;
KOKLJA KAKOR KONJ REZGEČE,
JAJCE ZNESLA JE KOBILA.

KUŽA MEKETA KOT KOZA,
KOZA KAKOR KUZEK LAJA,
STRIC MESAR — HOP, HOP! — VESELO
S PUJSKOM PO DVORIŠČU RAJA.

DEŽ NAMESTO SONCA SIJE,
DED KADI SE, PIPA DREMLJE,
MOJSTER PEK IZ ILOVICE
SPEKEL JE MASLENE ZEMLJE.

VSE NA GLAVO JE POSTAVIL
BURKASTI GOSPOD APRIL.
ŠE NAŠ STRIČEK NANJ JE JEZEN:
Z BLATOM, HEJ, GA JE UMIL...

MIRKO KUNČIČ

DRAGI OTROCI!

Včasih res tako pride, da mora Galerija naših mladih dati mesto čemu drugemu, a radi bi jo nadaljevali. Iz pisem razvidim, da je tudi odraslim všeč, ne le mladim, ki si iščejo zgledov.

Danese se bomo ustavili v Melbournu, kjer v East Burwoodu živi družina VOUK. Hči je že poročena in mati znane Klančičeve družine, sin Vojko je avtoklepar (oglašja tudi v MISLIH!) ROMAN pa je najmlajši, četudi ima zdaj že petindvajset let. Spomniti bi se ga morali lani, ko je bil takole fotografiran, kot ga predstavlja slika, pa je nanoslo drugače. A boljše kasno kot nikoli, ali ne? Vsekakor zasluži, saj je zaveden slovenski fant in si je s pridnostjo pridobil svoj današnji poklic.

Voukovi so iz Mirna pri Novi Gorici, kjer je bil Roman rojen. Komaj tri leta je imel, ko je družina odšla v Italijo. V upanju, da se izseli preko morja, je iz Vidma (Udine) odšla v taborišče Rieti. Vseeno je bila v Italiji dolga štiri leta, predno je prišla na vrsto. Roman je imel sedem let, ko je z ostalimi na ladji "Flaminia" prišel v Avstralijo. Začetek tudi zanj ni bil lahak, a bil je priden: po osnovni šoli je končal srednjo šolo v Burwoodu, nato pa bil sprejet v Swinburne College of Technology v Hawthornu in ga srečno končal. Lansko leto v maju je dobil diplomo (Civil Engineering) in kmalu tudi zaposlitev v svoji stroki.

Vendar je Roman kot najmlajši še vedno mamin, rad kaj postori okrog hiše, skrbi za kanarčke in druge ptičke, na "Planici" pa se rad družijo z mladino. Vsi mu želimo obilo uspehov v življenju!

Dragi Striček in Kotičkarji! Naj se še jaz oglasim, saj se še nikoli nisem. Tisti znak za naše leto 1979 vidimo povsod, ne le na platnicah lista "Misli". Tudi v šoli visi v našem razredu. Sestra učiteljica nam je povedala, da moramo vedno, kadar ga pogledamo, misliti na otroke, ki so lačni, ki nimajo tople obleke, ki nimajo svoje posteljice in igrač. Tako bomo znali sami ceniti, da nam je tako lepo. Ne smemo biti sitni in zbirčni in mamico in ata moramo radi imeti, ko nam dajeta vsega.

Pošiljam tudi mojo risbo — mogoče bom pa imel srečo in bom izžreban. Lepe pozdrave vsem! — **John Mochilnik**, 12 let, Mooroopna, Vic.

Kakor sem prestavil dan žrebanja za odrasle uganjkarje, bom podaljšal tudi rok velikonočnega risarskega natečaja za drage Kotičkarje. Zaradi zadnjih poštnih homatij so izven Viktorije prepozno dobili marčno številko, sedanjo pa sem moral zaradi dela v tiskarni zaključiti še pred prazniki. Tako imajo otroci še ves april čas za natečaj v barvanju pirhov in zajčkov, žrebanje pa bo šele na 4. maja. — Striček.

oOo

"No, Francek, ali si koga razveselil, kakor si mi obljubil?"

"Sem, gospod katehet. Obiskal sem teto Mimi in ni mogla skriti veselja, ko sem odhajal domov..."

KRIŽEM

AVSTRALSKSKE SLOVENIJE

ODGOVOR uredništva MISLI na pismo P.G., Sydney, N.S.W.: Dragi naročnik! V pismu omenjate rojaka Ljenka Urbančiča in napad nanj (Naše Novine, 5. februarja letos) ter se čudite, da MISLI niso nastopile v njegovo obrambo. V kolikor rojaka Urbančiča poznam, sem prepričan, da ne potrebuje pri obrambi nobene pomoči, ne naše ne koga drugega, saj je vsestransko večš samobrambo. Gotovo je povzel potrebne korake, ta "jedan od najopasnijih neonacističkih vođa u Australiji". Res, le kje je njegova "opasnost"? Da pa ne menja svojih načel kot toliki drugi, ki se obračajo po vetru kot petelin na strehi, mu je samo v čast. A če bi bil jaz Ljenko, bi protestiral: pri vsem, kar so mu tako neokusno naprtli, so pozabili povedati tisto, kar sam tako rad poudarja: da je namreč "agnostik" ... Uredniške pozdrave!

CANBERRA, A.C.T. — Naše vladno mesto Canberra je bilo letos staro 66 let: dvanajsti marec 1913 je bil njegov rojstni dan, njegova rojstna postelja pa Capitol Hill, kjer je bil takrat položen temeljni kamen.

Razumljivo, da rojstni dan Canberre vsako leto slovesno praznujemo. Lani pa je bila sprožena tudi želja, naj bi pri praznovanju začeli bolj sodelovati priseljenci. Naš Ethnic Council je obljubil pomoč in ne bodi len — razne narodnosti so prisluhlnile vabilu ter "pristavile svoj lonček". Sicer pristavljajo navadno lonček, da nekaj dobe — mi pa smo v svojih lončkih nekaj nudili, kar je letos res razgibalo Canberro. Ker pa nas Slovenec v vladnem mestu ni ravno preveč, smo skočili po pomoč k rojakom v Melbourne.

"Vestnik", glasilo S.D.M., nam je svoj čas ponudil likovno razstavo slovenskih umetnikov, ki so jo kaj uspešno že drugič priredili v klubskih prostorih na elthamskem gričku. Ta ponudba nam je prišla zdaj ravno prav. Da bi razširili in popestrili spored, smo stopili v stik tudi z vodstvom "Glasnikov" in folklorne skupine, ki sta del mladinske aktivnosti melbournskega verskega in kulturnega središča v Kew. Odzvali sta se najprej obe skupini, končno pa so "Glasniki" odpadli in smo morali žal njih nastop črtati iz sporeda. Pač pa smo iz Melbourne dobili tudi planiške "Vesele planince", ki so z domačo glasbo popestrili našo slovesnost.

Kulturni referent S.D.M. Božo Lončar jo je že v petek 9. marca primahal z nekaterimi umetniki v Canberro. Seveda je s seboj pripeljal tudi slike. Takoj se je pričelo pripravljavanje razstave ob sodelovanju nekaterih naših odbornikov, da je bilo naslednji dan vse v najlepšem redu. V soboto dopoldne so prispeli tudi ostali melbournski gostje.

V soboto popoldne je bilo že pred tretjo uro v našem domu "Triglav" kaj živahno. Od gostov je prišel najprej senator J. W. Knight, kmalu za njim pa naš rojak senator Milivoj Lajovic. Predsednik canberrskega društva Jože Kapušin je predstavil goste in v kratkih besedah pojasnil spored. Nato je spregovoril senator Lajovic, ki je otvoril razstavo. Govoril je o lepotah naše drage domovine in o sposobnostih našega človeka, ki je v tujini dober državljan novih dežel, obenem pa hoče ostati zvest svoji rodni grudi. Še in še bi ga poslušal. Za njim sta spregovorila tudi gospa Dragica Geltova v imenu umetnikov in pa urednik "Vestnika" Marjan Peršič.

Mislím, da je bila razstava vsestranski uspeh. Tudi prodanih je bilo menda dvajset slik, tri pa so jih umetniki poklonili našem društvu, za kar naj bo na tem

Priporočam se Slovencem
vzhodnega dela velikega Melbournea
za vsakovrstna avtokleparska dela,
avtobarvanje in podobno.

Popravljamo zasebno in za vse večje zavarovalnice.

A. V. MOTOR BODY REPAIRS
1/117 LEWIS RD., WANTIRNA SOUTH, 3152,
VIC. — Telefon delavnice 221 5536

TOWING SERVICE 24 ur dnevno
na telefonu 221 5757
all pa doma — 232-4314

Rojak VOJKO VOJK

TOYOTA

AMI City

559 ELIZABETH STREET, MELBOURNE

Se morda zanimate za nakup avtomobila?
Pod odličnimi pogoji Vam ga posreduje
rojak

FRANK SAJOVIC

Telefon: 743 4705 in 354 8487

Mickey's Studio

9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE

Tel. 63 1650

Za poroke, krste in razne druge družinske prilike
smo Vam na uslugo
v našem studiu, v cerkvi ali doma!

Silka za potni list — v dvajsetih minutah!

mestu izrečena zahvala.

Na sobotni večer je bil nastop folklorne skupine na prireditvi Festival of all Nations. Občinstvo jih je navdušeno sprejelo in njih — lahko rečem brezhibno — izvajanje nagradilo z burnim ploskanjem in klici. Res so nas med ostalimi narodi ti melbournski mladinci dostojno predstavili. — V Civic pa je imelo ta večer naše društvo stojnico z dišečimi jedili. Tu so vodile naše gospodinje in pokazale, da so tako v pripravi dobrot

Melbournski rojaki!

Želite morda kupiti po zmerni ceni
KOKOŠI, ali zares SVEŽA JAJCA?

Oboje Vam nudi kokošja farma
Bruna in Alme SDRAULIG
(komaj miljo in pol od Slovenskega grička
v Elthamu).

Research Warrandyte Road, RESEARCH
Telefon: 437-1868

Urarsko in zlatarsko podjetje:
ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER
31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.
(nasproti postaje)
Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur
in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5% na
vse nakupe. Engraving imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY
DESIGNED AND MADE
IN OUR OWN WORKROOM

Sydneyski rojaki, pridite in se sami prepričajte
o ugodnih pogojih.

Priporočata se
Edvard in Kristina ROBNIK

kot v prodaji prave mojstrice. Ravno pred našo stojnico je bil tak dren, da si komaj prišel do nje. Seveda se niso drenjali Slovenci.

Folklorna skupina je nastop ponovila za nas v nedeljo v našem Domu. "Veseli planinci" pa so nam igrali, da smo se vsi po domače zavrteli. Bilo je prijetno domače vzdušje, s katerim smo se pripravljali na naslednji dan — proslavljanje rojstnega dne Canberre.

Ponedeljek 12. marca je imel na sporedu parado (Canberra Parade), ki je Slovence vsemu mestu res zgovorno predstavila. Pokazati smo hoteli slovensko kmečko ohcet in kar dobro se nam je posrečilo. Najeli smo tri "kočije" in šest konj, vse pfažnično okrašeno in s svojim tovorom — narodnimi nošami z "Veselimi planinci" in njih muziko, pa seveda z mladim parom — kaj prikupno za pogled redovednih Canberrečanov. Ženin in nevesta sta bila Cvetka Falež in Marija Smrdelj, ki sta se te dni zares pripravljala, da v kratkem stopita pred oltar. Morda sta bila prav zato še bolj fletna, vsaj za nas, ki smo ju poznali. Ob vozev pa je hodila in plesala folklorna skupina, da je bila celotna slika naše prisotnosti res živahna. Tudi pristnega vriskanja ni manjkalo.

Gledalci so našo ohcet sprejemali na vsej dolgi poti z navdušenim ploskanjem. Seveda je bilo tudi dosti fotografiranja (Jože, kje pa je kakšna slika? Ubogi urednik, na katerega vedno pozabite! . . . Op. ur.) in seveda filmanja. A.B.C. in Chanel 7 sta našo skupino prenesla tudi v tisoče avstralskih domov, da se je še po njih razlegalo slovensko vriskanje . . .

Naj bi se na tem mestu iz srca zahvalil vsem sodelujočim, zlasti še našim melbournskim gostom, ki so nam tako prijateljsko priskočili na pomoč. Zlastni folklorni skupini pa se v imenu Canberrečanov oprostam, če je bilo kaj nezadovoljstva. V dneh, ko je toliko priprav in skakanja, ni lahko vsem ustreči, vsekakor

OPALI

Ogleduješ po lepem darilu, zlasti morda pred obiskom domovine?

Oglasi se pri nas: imamo bogato izbiro
BRUŠENIH OPALOV in DRAGIH KAMNOV,
izdelujemo pa tudi ZLATNINO in SREBRNINO
po lastnih načrtih ali Vaših željah.

Ko kupujete opale, drage kamne, zlatnino, zaročnice
in poročne prstane . . .

OBISČITE NAS!

Pomenili se bomo v slovenskem jeziku!

KOVAC'S GEMS & MINERALS

291-293 Wattletree Road,

EAST MALVERN (Melbourne), 3146

Telefon: 509 1611

pa lažje pošameznikom, kot večji skupini.

Tako je minilo za Canberro letošnje praznovanje njenega rojstnega dne. Mi pa smo praznovali še nekaj dni kasneje, 24. marca. Takrat je šlo pa pri očetih že zgoraj omenjenega para zares: Cvetko Falež in Marija Smrdelj sta stopila pred oltar crkve sv. Avguština, kjer ju je zvezal p. Valerijan iz Sydneya. Če sem prav poučen, je Cvetko prvi v Canberri rojeni slovenski ženin. Da dobro govori slovensko in je že zelo vrsto let aktiven v društvu, mi menda ni treba posebej omenjati. Ženitovanje, na katerega se je zbralo okrog sto ljudi, je bilo v Slovenskem domu in je potekalo prav po domače. Našemu zvestnemu blagajniku in njegovi izbranki želim tudi v imenu odbora, da bi bila njuna pot vedno posuta s cvetjem. — **Joža Maček.**

REŠITEV VELIKONOČNE KRIZANKE:

Vodoravno: 1. vasi; 5. velika noč; 8. moder; 9. naš; 11. dės; 12. daje; 13. dar; 14. mir.
Navpično: 1. veder; 2. Aleš; 3. sir; 4. IK; 5. voda; 6. ona; 7. čaj; 10. še; 12. dr.

PODOBNIKA, pravilno razbrana, ti da tale rek: NI GA DREVESA, KI BI Z VRHOM SEGALO V NEBESA. (Če si se zaman trudil, da bi **Podobnico** razvozljal, jo zdaj z rešitvijo v roki še enkrat preglej. Spoznal boš, da ni tako težko — prihodnjič boš pa že z užitkom in uspehom znova poskusil.

IMENA ugankarjev bom objavil šele prihodnjič, ker bom z žrebom počakal še dva tedna po objavljenem dnevu. Vem, da zaradi poštinih stavk številka prejšnjega meseca ni prišla pravočasno v roke naročnikom izven Viktorije. Pa tudi če je prišla, so pisma z rešitvijo obtičala na poti do mene. (Zadnje pismo iz Sydneya je do nas rabilo nič manj kot dvanajst dni!). Torej še malo potrpljenja in premagovanja radovednosti, če se iz dolgega časa spravite na oba oreha te številke, bom pa še bolj zadovoljen. Prirčne pozdrave vsem ugankarjem! — Urednik.

MODERNA. Ne cesti.

"Oprostite, kaj pa je tisto tamle: fant ali dekle?"
"Ne dovolim vam, da bi se norčevali iz moje hčerke!"

"Oprostite! Nisem vedel, da ste njen oče..."

"Kakšen oče! Jaz sem njena mati..."

Tatjanca dobi od tete nekaj drobiža v dar. Očitno je računala na več, zato ga molče vzame.

"Tatjana," jo pokara mama, "kako se reče?"

Tatjanca pa še vedno molči.

"Kaj pa rečem jaz, kadar mi ata prinese denar?"

"Ali je to vse?" odgovori Tatjana.

SATOVNICA (Sestavil br. Bernard)

1. posoda za molžo, vedro;
2. druga beseda za plaz (v dvojini);
3. dolžnost nekaj izvršiti;
4. prevozno sredstvo za daljša potovanja;
5. del loka (za streljanje pušic);
6. človeku koristna žuželka;
7. francoska čepica (v množini).

Navodilo. Za nove besede uporabi naslednje črke: A, A, A, A, A, B, Č, D, E, E, E, G, I, I, I, L, L, N, N, O, R, T, T, V. — Besede začneš vpisovati na polju, ki ga od številke kaže puščica; nato gredo črke besede v smeri kazalca na uri okrog številke.

SLOVENSKO MIZARSTVO

se priporoča melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva
po zmerni ceni.

Telefon:
459 7275

FRANC ARNUŠ
76 Beverley Road,
ROSANNA, Vic.

Ste poravnali naročnino za MISLI?

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN

LUBI PIRNAT

18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.

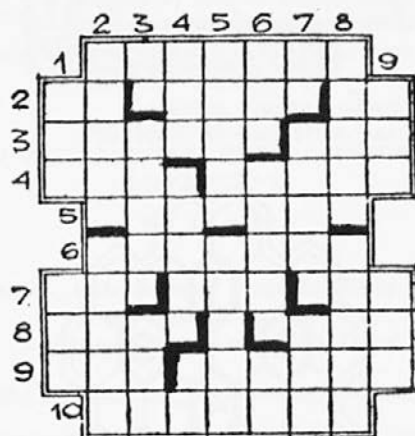
Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.

Full denture service and repairs.

KRIŽANKA

(Sestavil br. Bernard)

"Ni prav, Betka, da si odbila Janovega Jaka, ko te je prosil za roko. Menda ima v Avstraliji zelo bogatega strica..."

"Saj prav zato, teta. Bom rajši počakala, da pride na obisk njegov stric..."

"Pavliha" tako pravi...

- Vprašali so ga, kaj išče v partiji. Odgovoril je: "Trisobno stanovanje."
- Mislim, da ni vredno misliti.
- Tudi tisti, ki se plazi, se lahko visoko povzpne.
- Greh se pove, funkcionarja pa ne!
- Sindikat je poslal delavce na morje — popravljat počitniški dom.
- Delavec: "Riba smrdi pri glavi!" — Direktor: "Čisti se pa pri repu!"
- Beseda ni konj, kar pa ne velja za govornika.
- Človek hoče biti zaposlen: kdor malo misli, mora veliko govoriti.

Melbournskim Slovencem
se priporoča kamnoseško podjetje

VIZZINI MEMORIALS

Verga Bros. Pty. Ltd.

9 TRAVALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.
Garancija za vsako delo!

Vodoravno: 1. podvodni izstrelek; 2. prvi dve črki imena države, ki je nedavno odslovila vladarja; del duhovniške oprave; pritrdilnica; 3. krstno ime pišateljca Meška; kratica za danes edino partijo v Sloveniji; 4. žensko ime iz stare zaveze; voliček; 5. glavno mesto Izraela; 6. ženko ime (pomanjševalnica); 7. skrajni del Zemlje; angleška beseda za umetnost; očka; 8. dodano steni v oporo ali okras, navadno v lesu; trščica, troha; 9. veznik; ena prvih verskih občin v Mali Aziji, ki jo omenja apostol Janez v Razodetju; 10. davki, obvezna plačila.

Navpično: 1. za nas tuja črka (kot jo izgovorimo); stca; 2. znana Marijina božja pot nad Reko; dvokolesno prevozno sredstvo; 3. ameriška oznaka, da je nekaj v redu; prostor, površina (tujka); predplačilo; 4. podzemeljski hodnik; priimek duhovnika, ki je omislil stolp na Triglavu; kratica za jezuitski red; 5. estanek od zmlačenega zrna; odrska predstava; 6. uho v angleščini; obdati z ovojem; kratica za "italijansko"; 7. kratica za doktorja; kal; vežemo z njo; 8. ponavljajoči se del pesmi; glavno mesto Grčije; 9. glagol "vprašati" v angleščini; doba, vek.

Zopet smo ugankarjem postregli z dvojno mero: s **Križanko** in **Satovnico**. Kdor reši in pošlje oboje (ni pa nujno) ima večjo možnost biti izžreban. Zrebal bomo 4. maja.

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK
Vam z veseljem nudi

**"FRANK'S
AVTO ŠOLA"**

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST. 2165
N.S.W.

TELEFON: 72-1583

MELBOURNSKI SLOVENC!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**
za selitev in podobno,
se boste z **MAKSOM HARTMANOM**
po domače pomenili za čas prevoza,
delo pa bo opravljeno dobro
in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6366

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD.

(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES PTY. LTD.
182 NORTON STREET, LEICHHARDT, N.S.W., 2040

TAX CONSULTANTS — INSURANCE BROKERS

Prezemamo registracijo in popolno knjigovodstvo vsakovrstnih podjetij in družb ter kontraktorjev, kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obračune ("Income tax return"), rešujemo davčne probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

V. FERFOLJA
J. M. THAME
E. WEINBERG

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja — "Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bolezni, v nezgodah; zavarovanja nepremičnin itd. (Workers' Compensation, Public Risk, Superannuation scheme, Pension Funds).

TELEFON: SYDNEY 560-4766 in 560-4490

SPODNJI OGLAS IMA NOVI NASLOV!!!

DR. J. KOCE, 114 Eglinton Street, Kew, Vic. 3101 — Tel. 861 7200

(Najstarejši tudi po letih objavljjanja oglasov v Mislih)

ČE HOČETE POTOVATI,

se z zaupanjem obrnite name. Vse delo glede potovanja uredim
brezplačno.

Samo v onih primerih, ko se hočem zavarovati radi izgube časa z dajanjem nasvetov, ki nimajo nobene zveze s potovanjem, mi plačajo stranke majhen depozit. Ko plačajo celo karto, mi pa plačajo toliko manj, kolikor so mi dale za depozit. Tako ne more biti z nobene strani nikakih očitkov in se ni treba nikomur nič bati. **Važno!** V vseh večjih mestih Evrope, Amerike in Kanade imam poleg poslovnih tudi osebnih prijateljskih zvez, kar je že večkrat prav prišlo rojakom, ki so pri meni naročili potovalne karte.

**TOUR WORLD INTERNATIONAL, 153 Collins Street,
Melbourne, 3000 — Tel. 63 4832, Consultant Dr. J. KOCE**

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in bravce MISLI
s prisrčnim vabilom:
**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš DOM, poznan pod imenom TRIGLAV, na Irving Street, PHILLIP (CANBERRA), A.C.T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobot, nedelj in praznikov, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.45 a.m. do 11.45 ure p.m.

Nudimo različno vsakovrstno postrežbo in številne slovenske pijače. Kuhinja ima domačo hrano po zelo zmerni ceni in je odprta od poldne do dveh ter od šestih do desetih zvečer, po dogovoru tudi izven teh ur. Osebeje je slovensko. Tudi Vam bo vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

Ste poravnali naročnino za MISLI???

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066

Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Naša brezplačna usluga: za obisk svojcev iz domovine Vam izpolnimo prošnjo ter jo brez Vaših potov oddamo emigracijskemu uradu.

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pismeno ali z osebnim obiskom naše pisarne. Za rezervacijo vozne karte pridemo po želji tudi na dom.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE
Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolich, Nada Nakova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733

Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755